

naša luč

1991
april
4

---

iz naših korenin

---

pletarji

*Bom vodo prebredel,
bom viterc nabral,
jerbašček bom spletel,
ga ljubic poslal.*

● Pletarska domača obrt ima na Slovenskem že zelo dolgo **zgodovino**, vsaj kar zadeva pletarstvo za domače potrebe, pletarske delavnice pa so nastale šele v preteklem stoletju. Za razvoj kakovostnega pletenja so bili velikega pomena pletarski tečaji, ki so jih začeli organizirati v prejšnjem stoletju po raznih krajih Slovenije. Tedaj so slovenski pletarji izdelali na leto tudi 30.000 izdelkov. V začetku tega stoletja sta bili posebno znani pletarski šoli v Radovljici in pri Sv. Barbari v Halozah (Cirku-lane), od 1928 dalje pa v Ptuj.

● Delavnice, sad pletarskih šol, so bile povsod po Sloveniji, pogoj za nemoteno delo pa je bil zagotovitev dovolj vrbovih in leskovih šib ter slame. Skoraj vse delavnice so imele svoje vrbove nasade. Pouk pletarstva je vključeval tudi **vrbo-gojstvo**. Zlasti znano gojišče vrb za pletarstvo je bilo pri Notranjih goricah ob robu ljubljanskega

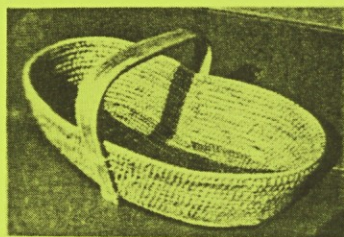
Barja, kjer je posamezni gospodar prodal na leto tudi do 15 ton izbrane vrbe. Izvažali so jo celo v Italijo in Španijo.

● Poznamo **pletarske izdelke** iz vrbe, slame, koruznega ličja, leskovih viter, smrekovega šibja, sro-bota, kostanjevih in gabrovih palic. Kmetje so pletli košare za krompir, koše, lestvene nastavke za vozove in gnojne koše. V Šentjerneju na Dolenjskem pletejo skoraj pri vsaki hiši trebušaste dvojne in enojne košare, peharje, cekarje in koše. Med izdelki pletarskih delavnic pa so prevladovale z ornamentami okrašene in gosto pletene košare, cekarji, mize in vrtna oprema, otroški vozički in košarice, kovčki, lestenci in drugo. V začetku tega stoletja so bili najbolj značilni pletarski izdelki na Kranjskem jerbasi ali „korbe“, poleg njih pa še podolgaste košare, košare za razpošiljanje sadja, male košarice kot otroške igrače in najrazličnejše opletanje steklenic.

● Košaro **spletejo** v enem dnevu. Leskove ali kostanjeve palice nasekajo v gozdu in jih nad ognjem osmodijo. Palico zarezajo z nožem na debelejšem koncu in po dolžini razkoljejo v dve vitri. Nato izdelajo ročaja in obod, ki ga opletejo s tanjšimi vitrami. V to opletje zatikajo z obeh strani usločene palice, te pa med seboj prepletejo z vitrami.

● Posebno zanimivi so **izdelki iz slame**. Največ so pletli iz nje bednje za shranjevanje zrnja in semen, peharje za kruh ali „stručnice“, sejavnice in razne košare, do preteklega stoletja tudi koše za čebele, mernike in nahrbtnne koše. V Prekmurju pletejo tudi iz koruznega ličja, predvsem cekarje.

● Poleg košev so največ v rabi **izdelki iz leskovih viter**. To so razne cajne, cambohe, procaje, ritaše in jerbasi. Pletarji so izdelovali tudi pletene košaste nastavke za vozove za prevažanje gnoja, trave, okopavin in žita v vrečah. Na Do-

lenjskem imajo podolžne gnojne koše na vozovih, ki jih uporabljajo za prevažanje repe, pese, krompirja in zelja. Tudi dvokolesni ročni vozički — „šajtrge“ imajo pleten košasti nastavek. Vzhodna Slovenija pozna iz protja pletene kukuričnjake za shranjevanje koruze. Iz protja in šibja so pletene tudi razne lese, ki so jih uporabljali za sušenje sadja in gob. V severovzhodni Sloveniji so pletene ograje in pletene ter z glino ali blatom ometane stene hiš.

● Pletarski izdelki se vse pogosteje pojavljajo tudi **kot turistični spominki**. Na obrobju Ljubljane, v Dobrunjah in Sostrem, izdelujejo posebne cvetnonedeljske butarice, pletene iz pobarvanega smrekovega oblanja. Da je na Slovenskem pletarstvo še vedno zelo živo, dokazujejo številne vsakoletne razstave turističnih spominkov in ročnih del.

*po Janez Bogataj: DOMAČE
OBRTI NA SLOVENSKEM*

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
*Jezerško je gorski kraj med Kamni-
škimi Alpami in Karavankami.
(Mirko Kambič)*

naporna pot v samostojno in demokratično Slovenijo

Nova, svobodna Slovenija si utira v tem času dve poti: zunanjo v državno neodvisnost in samostojnost, notranjo v gospodarsko ozdravljenje in demokracijo. Obe sta zelo naporni, druga še bolj kot prva.

Zunanja pot mora premagovati ovire pri razdruževanju od Jugoslavije, ker bi Jug hotel na veke živeti od slovenskih žuljev, in ovire v mednarodnem svetu, ker bi ta imel rad na Balkanu mir, pa četudi mir grobov. V obeh smereh bo treba veliko potrpljenja, pogovorov in dogovorov.

Bolj zaskrbljujoča je notranja pot. Rdeče enoumje je pripeljalo gospodarstvo na rob bankrota. Blagajne so prazne, delavcev po podjetjih je preveč, inflacija na pohodu. Trezni opazovalci računajo, da bodo za ozdravljenje potrebna štiri leta.

Usmerjeno gospodarstvo se je izkazalo za nesposobno. Tržno gospodarstvo je pa resna zadeva: zahteva sposobnih direktorjev, zavzetega dela in poštenih odnosov. Samo na takih temeljih ga je mogoče zgraditi.

Naši ljudje doma tega niso vajeni. Prejšnji režim se je zadolžil do amena, da jim je dajal posojila, ki so se z naraščajočo inflacijo skrčila na smešno vrednost. Delavnost po podjetjih je nizka, saj v starem režimu doslej niso nikogar odpustili, pa naj je delal ali ne. Cela armada ljudi ima posebne pravice, ker imajo rdečo knjižico. Sedaj se bliža kriza, brezposelnost narašča, prihodnost ni nič kaj obetavna. In ljudje postajajo nestrpni.

Prav ta nestrpnost je kakor voda na partijski mlin. Namesto da bi se posuli s pepelom za vse gorje, ki so ga v zadnjih petdesetih letih slovenskemu narodu prizadejali, se delajo, kot da niso sprožili revolucije proti Slovincem, kot da niso med vojno in po vojni vzeli življenja toliko najboljšim rojakom in kot da niso narodu petinštirideset let jemali svobode in pripeljali gospodarstvo na boben. Namesto da bi vsaj sedaj pomagali uglajevati pot v demokracijo, jo otežkočujejo in spet sebe proglašajo za mesije.

Vendar spomin v narodu ostaja živ. In tem prenoviteljem in njihovi žlahti se ne bo pustil več preslepiti. Demokracijo je predrago plačal.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Jože Drolc, Parkgatan 14, 41138 Göteborg, Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija ..... 170 šil.
Anglija ..... 8,50 fun.

Belgija ..... 550 fran.
Francija ..... 80 fran.
Italija ..... 18.000 lir
Nizozemska .. 26 gld.
Nemčija ..... 25 mark
Švica ..... 23 franc.
Švedska ..... 80 kron
Avstralija .... 14 dol.
Kanada ..... 17 dol.
ZDA ..... 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA.

pismo iz don Kamilovega mlina

kako naprej?

Te dni sem se udeležil srečanja nemških duhovnikov in njihovih far-nih pomočnikov. Zanimiv je bil naslov pogovora: Zalivska vojna in njen odmev po župnijah.

Res me je zanimalo, kaj bodo po-vedali. Zalivska vojna je namreč dvignila po nemških farah precej prahu. Vsakdo je hotel na svoj način prispevati, da bi bilo te nesreče čimprej konec.

Povsod so uvedli molitvene ure. Nekaterim sodelavcem je bilo to pre-malo. Udeležili so se tako imenova-nih tihih sprevodov, da so javno pro-testirali proti vojni. Pri tem je bil seve-da glavi krivec Amerika, ki si je upala postaviti načelo, da je krivica nekaj nedopustnega.

Udeležba pri molitvenih urah je bila, tako so poročali, najprej dobra, potem se je pa brž vse ohladilo. Pri-hajati vsak dan k molitvi ni tako pre-prosto, posebno, kot so poudarili, ker so se je udeleževali tudi takšni, ki jih ob nedeljah v cerkvi običajno ni videti. Gotovo, saj je bilo njihovo prihajanje k skupni molitvi bolj znak protesta kot pa znamenje zaupanja v Boga, ki uslišuje molitev.

Zalivska vojna je končana, a zavze-tost za pravičnost mora ostati, so so-glasno ugotovili. Glavni krivec je kaj-pada kapital, posebno vojna industri-ja. Da skuša ta pokazati, kako mo-derna tehnika obvladuje položaj, je razumljivo. Hudo pri tem je, da vidijo samo eno stran, pozabljajo pa, da je glavno orožje Iraku priskrbela Rusi-ja. Toda to ni trenutno najbolj po-membno.

Gotovo je prav, da nas takšni do-godki zanimajo in da skušamo po svojih močeh posredovati, da bo zmagalo dobro. Molitvenih ur za pre-nehanje vojne v Zalivu sedaj ne bo več, zato pa bo omenjeni krog ljudi nadaljeval pogovore, kako odpravljati krivice, ki nastajajo. Lepo in prav. A nekaj sem pogrešal.

Na začetku srečanja je bilo reče-no, naj bi se vsi bolj zavzeli za skup-no delo in znali povezati svoje sile, da bi bilo prizadevanje bolj uspešno. Tu pa ni bilo prav nobenih predlogov,

človečnost

Učitelj je imel predavanje o uničenju sveta. Govor je končal v manj kot eni minuti. Rekel je samo:

„Te stvari bodo uničile človeški rod:

**politika brez načel,
napredek brez sočutja,
bogastvo brez dela,
učenost brez tišine,
vera brez poguma
in obredi brez misli.“**

kaj lahko posameznik k skupnemu delu prispeva. Veliko besed je bilo o tem, kako se politiki napačno odloča-jo, zato sklep, da bodo oni, kristjani, protestirali.

Misli, da kristjani nismo poklicani v prvi vrsti za to, da protestiramo, ampak da gradimo boljši svet, ni bilo slišati. In vendar je jedro krščanstva v tem! Kristus je premagal greh in smrt, vstal od mrtvih in zaslužil ter človeštvu podaril izobilje božjega življenja. To! Luč, veselje, življenje, graditev!

Ali bo za nas letošnja velika noč dogodek, ki nas bo zbudil iz otopelo-sti? Kaj moramo storiti, da nas bo Kristusovo vstajenje doseglo in spre-mnilo?

Tu bo treba iskati novih poti. Sebe spremeniti ni tako preprosto, kot bi se mogoče na prvi pogled zdelo. Najtežje je dobiti vojno proti sebi.

Prijatelj mi je potožil: „Veš, imam znanca, s katerim se ne razumeva bogvekaj. Ne gre in ne gre. Vedno se najde kakšna beseda, zmeraj kakšen predsodek, zaradi katerega ni mogoče priti skupaj. Sedaj je zbo-lel. Na misel mi je prišlo, da bi ga šel obiskat. To bo priložnost, da se zblížava. Malo sem okleval, ali bi šel ali ne, potem sem se pa le odločil. A kakšno razočaranje: namesto zblížanja je ostalo vse pri starem. Prvi trenutek me je bil vesel, kmalu pa mi je rekel, da je moj obisk nepo-treben in nezaželen.“

Zelo žalosten je to povedal. Kaj naj mu rečem? Dejal sem mu, da življenje sicer teče naprej in da mo-ramo v njem vedno znova sprejemati tudi neuspehe, da pa je treba ohran-jati upanje na končno zmago dobre-ga in nadaljevati po Kristusovi poti.

Ko berem ljubljansko Delo, se srečujem z neprestanimi tožbami proti oblasti, češ da se premalo zav-zema za reševanje vprašanj, ki težijo

ljudi. Vsi, novinarji in pisci pisem, vedo, kaj bi bilo treba storiti, tisti hip pa, ko bo oblast zahtevala od njih kakšno žrtev, bo takoj ogenj v strehi. Le zakaj niso kričali prej, pod staro oblastjo, ki je ni nihče izvolil in ki je pripeljala gospodarstvo na psa?

Te dni nam bodo velikonočni zvonovi oznanjali resnico, da je Gospod vstal in da bomo tudi mi nekoč vstali v večno življenje z Bogom.

Kaj se bo pri tem v mojem življenju spremenilo? Ali bom več in boljše molil? Ali bom šel tudi med tednom

kdaj k maši? Ali bom pogosteje pristopal k obhajilu? Ali bom imel več posluha za Gospodove navdihe, naj delam dobro?

Končno spreminjamo svet samo v tisti meri, v kateri spreminjamo sami sebe. *Vedno znova moramo začeti pri sebi: premagovati greh in delati dobro.* Vsak dan, ne le nekaj dni zalivske vojne.

Da bi nam dala velika noč moči za to, vam iz srca želim!

Vaš don Kamilo

10 zapovedi sproščenosti

Samo danes se bom potrudil, da bom preživel dan, ne da bi hotel rešiti vse svoje težave naenkrat.

Samo danes bom pazil na svoje ravnanje: nikogar ne bom karal, kritiziral, popravljaj . . ., razen samega sebe.

Samo danes bom pomislil, da sem ustvarjen za resnično srečo.

Samo danes se bom prilagodil vsem okoliščinam in ne bom terjal, da se svet vrti okoli mene in mojih želja.

Samo danes bom storil dobro delo, ne da bi to komurkoli povedal.

Samo danes se bom lotil tega, kar mi ne diši in rad odlagam. Svojo nevoljo bom skušal drugim zamolčati.

Samo danes si bom pripravil dnevni načrt. Tudi izpolnil ga bom. Izogibal se bom stresu in neodločnosti.

Samo danes bom trdno veroval, da božja previdnost vodi mojo pot. Bog me ljubi tako, kot da bi bil samo jaz na svetu.

Samo danes me ne bo strah. Veselil se bom vsega lepega, veroval bom v vse dobro.

papež Janez XXIII.

posvečeno bodi tvoje ime

Tako se glasi prva prošnja očenaša. Martin Luter, ki je o Gospodovi molitvi veliko premišljal, razlaga: „Božje ime je sveto že samo po sebi. V očenašu prosimo, da bi postalo sveto tudi za nas.“

sveti Bog

Izaija je v videnju, ko je bil poklican za preroka, slišal, da so serafi slavili Boga s klici:

„Svet, svet, svet
je Gospod nad vojskami!
Vsa zemlja je polna njegovega
veličanstva!“ Iz 6,3

Kristjani smo ta vzklik prevzeli in pri maši molimo:

„Svet, svet, svet si Ti, Gospod, Bog vsega stvarstva. Polna so nebesa in zemlja Tvoje slave.“

babica pred sodiščem

Študentka je pripovedovala zgodbo o svoji babici.

Nekega dne je bila babica povabljena na sodno razpravo. Sodnik jo je pozval, naj vstane.

„Spoštovani gospod,“ je dejala, „iz spoštovanja stojim samo pred Bogom, ki mu gre vsa čast in slava. Pred ljudmi pa ne bom vstajala!“

Dobila je tri dni zapora. Ko sem to slišala, sem si mislila: tudi jaz bi si želela takšno babico.

Dorothe Solle

V Jezusovi molitvi zveni pesem angelov.

Ker je Bog svet, ker smo ustvarjeni po njegovi podobi, si moramo prizadevati, da bi bilo tudi naše življenje sveto.

življenjski program

Prošnja — *posvečeno bodi tvoje ime* — je torej življenjski program: želim se spremeniti, želim se posvetiti. Božja navzočnost naj določa moj vsakdan. Vaditi se moram v molitvi, spreminjati moram svoj življenjski slog, izžarevati moram Boga. Hočem postati svet.

Boga častim že s tem, da sem.

Zlasti pa s tem, da nravno izpopolnujem sebe, njegovo podobo, in skušam postati čim boljši človek, čim bolj podoben njemu, ki je ljubezen in dobrota sama.

Vendar to ni dovolj.

Dober otrok mora najti tudi priložnost, da izrecno počasti svoje starše.

hvaležnost

Bog nam je neskončno več kot kot oče in mati. Njegova dobrot nas je priključila v življenje, njegova ljubezen nam od hipa do hipa daje bivanje. Odtonek njegove polnosti je vsebina nas in našega življenja.

Zato je prva in najvažnejša človekova dolžnost, da zavestno in svobodno, v svojem imenu in v imenu ostalega stvarstva, ki je od Boga in za Boga ustvarjeno, njega moli ter mu v otroški hvaležnosti prinaša v dar to, kar od njega prejema.

Kakor poklanja otrok materi cvet, ki ga je utrgal na njenem vrtu.

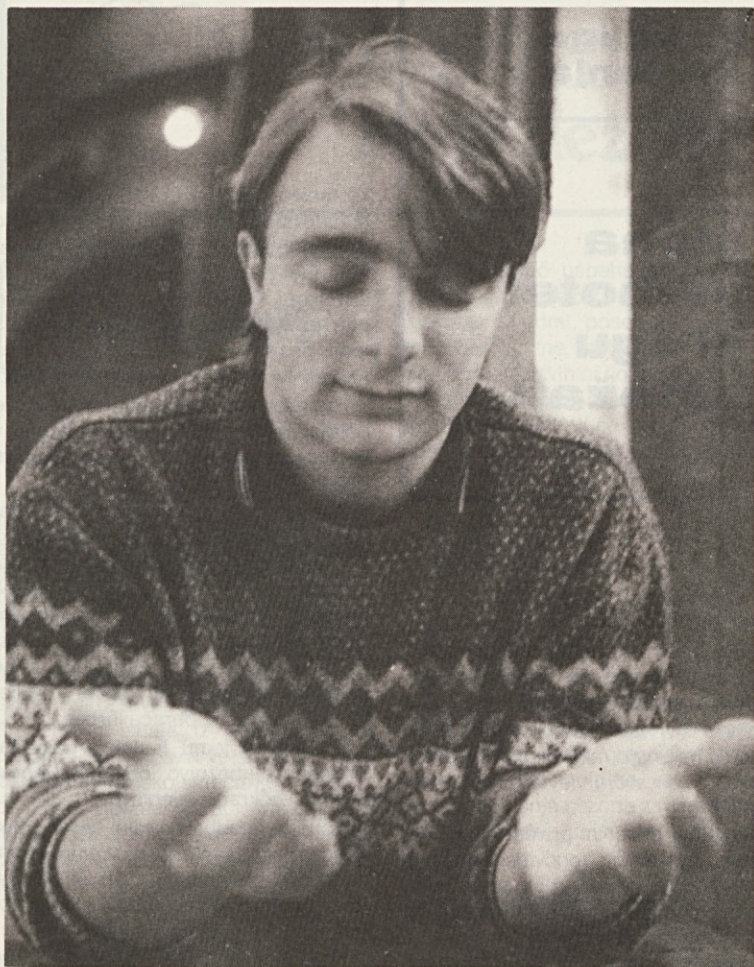
Bog, ki je sam sebi ves navzoč in kakor prozoren za najpopolnejše spoznavanje samega sebe, ni sveta ustvaril za to, da bi v njem spoznaval svojo moč in iz njega črpal svojo srečo.

Ne sebi, ampak nekemu drugemu se je hotel javiti, nekoga drugega je hotel osrečiti.

moja glasba

„Če pomislim na Boga, postane moje srce tako veselo, da privro iz njega najlepše melodije. In ker mi je Bog podaril veselo srce, mi bo odpustil, če mu služim v veselju.“

Joseph Haydn

svečenik v naravi

Zato je človek, edino razumno bitje v vidnem svetu, svečenik v naravi.

Njegova prva naloga je, da vse stvarstvo, ki je izšlo iz Boga, pa se tega ne zaveda, v svetem spoštovanju in ljubezni prepozna kot božji dar in moli **DOBROTO**, ki se v njem razodeva.

Služba Bogu ne odvrta človeka od njegovega lastnega namena, marveč se z njim krije, saj je le kakor privijanje otroka k prsim, ki ga hranijo.

Ljubiti Boga nad vse, to je prva naravna in prva evangeljska zapoved.

Nebeškega Očeta ne častimo samo z naučenimi obrazci in ustaljenimi ob-

redi. Z občudovanjem in s hvaležno mislijo se je mogoče nanj spomniti v hribih, na morju, v gozdu, med njivami, kjerkoli. Do soljudi se vedimo kot bratje in sestre, skupnemu nebeškemu Očetu pa bodimo dobri otroci.

Božje ime se ne posvečuje samo z besedami, pa naj bodo še tako lepe in izbrane. Tudi bogoslovni nauk sam ga ne posvečuje.

Posvečuje ga predvsem naše dejansko življenje.

To velja za vse čase.

Vsebina našega življenja potrjuje in posvečuje božje ime. Zato si upamo moliti:

POSVEČENO BODI TVOJE IME.

molitev — s svojimi besedami ali po obrazcu?

Ko premišljujemo posamezne prošnje očenaša, bo morda kdo vprašal, zakaj jih izrekamo v obliki molitvenega obrazca. Ali ni mogoče molitev s prostimi besedami bolj neposredna, priskrnejša?

Pomislek je tehten.

Različni smo. Naše misli, naša hrepenenja, naše izkušnje, naše težave in skrbi je težko vkalupiti v isto besedilo. Bog noče kopij, marveč izvirnike!

Zdi se, da nam je Bog bliže, če ga nagovorimo s svojimi besedami.

A zgodovina Cerkve nam odkriva velik pomen molitvenih obrazcev za duhovnost kristjana.

Najbolj posrečena je primerjava z igranjem klavirja.

Veliko vaje je treba. In ponavljanja. Šele ko postanejo prsti gibki, ko se zlijejo s tipkami, nam lahko pričarajo vso lepoto skladbe.

Podobno je z očenašem. Vaditi je treba. Globina molitve nas bo vedno bolj zaobjela.

Tisti, ki igra na klavir, je povabljen, da se iz začetnika razvije v umetnika.

Podobno je z molilcem. Že naučena molitev nas lahko osvesti, obogati, nam razširi obzorje. Seveda se lahko sprevrže v ponavljanje iz navade, brez razmišljanja, brez čustev, brez notranjega sodelovanja. V golo drdranje, nesmiseln običaj.

iz knjige življenja

Jona je hotel Bogu ubežati

Leposlovna zvrst poučne zgodbe je sijajno prikazana v knjigi preroka Jona. Kaže višek umetnosti pripovedovanja: jedrnat slog, napeta zgodba, razmišljujoča vsebina.

Gospod pošlje Jona v Ninive, veliko mesto, kjer se je razbohotila hudobija, da bi jih spreobrnil. Jona se ustraši naloge in zbeži z ladjo v daljni Tarsis. A nastal je silen vihar, ki se je umiril šele, ko so mornarji odvrgli preroka v morje. Jona je požrla velika riba in ga po treh dneh vrgla na breg. Preroku je sedaj jasno, da mora hočeš-nočeš v Ninive, da izpolni božji ukaz.

Jona se je odpravil en dan po mestu in je klical: „Še štirideset dni in Ninive bodo pokončane!“ Ninivljani so Bogu verjeli in se spreobrnil.

To pa Jonu ni bilo po volji in se je jezil. Molil je h Gospodu: „Oh, Gospod, ali nisem prav na to mislil, ko sem bil še v svoji deželi! Zavaljo tega sem tudi hotel zbežati v Tarsis. Vedel sem namreč, da si dobrotljiv in usmiljen Bog, prizanesljiv in zelo milosrčen, in ti je žal hudega. Zdaj torej, Gospod, vzemi moje življenje. Ker bolje mi je umreti kakor živeti.“

In zapustil je mesto. Postavil si je kolibo in opazoval, kaj se bo z mestom zgodilo.

Gospod pa pripravi ricinov grm in stori, da zraste čez Jona, da bi mu delal senco nad glavo in mu pregnal slabo voljo. Jona se je ricinovega grma resnično razveselil.

Toda ko drugi dan zagori zarja, pošlje Bog črva, ki izpodje ricinov grm, da usahne. Sonce začne pripekati Jonu na glavo, da od vročine omedli. Zaželi si smrti.

Gospod reče Jonu: „Misliš, da imaš prav, ko se ježiš zaradi ricinovega grma?“

„Po pravici sem jezen do smrti!“

Tedaj reče Gospod:

„Tebi je žal tega ricinovega grma, čeprav se ti nisi zanj trudil in ga nisi odgojil. V eni noči je zrasel in v eni

noči usahnil. Jaz pa naj bi ne imel sočutja z Ninivami, velikim mestom, v katerem živi več ko sto dvajset tisoč ljudi, ki ne znajo razlikovati med svojo desnico in svojo levico, in toliko živali?“

Ta zadnji prizor ni privesek zgodbe, marveč njen višek. Jonov beg, njegove dogodivščine na morju so samo uvod v pogovor med Bogom in Jonom ob usahlem ricinovem grmu.

Jona ni zgodovinska oseba, marveč poseebljena usoda judovskega naroda. V času zgodovinskega preroka Jona Ninive sploh niso bile glavno asirs-

ko mesto. Tudi ne bi bilo mogoče, da bi judovski prerok v njih učil. Ninive so bolj podoba moči in številčnosti poganov. Tudi življenjski podatki o Jonu so sila skopi. Označuje se za Hebrejca in niti ne za preroka. Pred posadko na ladji prizna: „Častim Jahveja, Boga nebes, ki je naredil morje in kopno.“

Protislovnost njegovega ravnanja je očitna. Kako more nekdo, ki veruje v vsemogočnega Boga, pred Bogom bežati?

Ker v poučni zgodbi ne gre za junakov življenjepis, ampak za verski pouk, je izkušenemu bralcu kmalu jasno, kaj je hotel starozavezni bogoslovni učitelj povedati: **Izrael sicer pozna Gospodove zapovedi, ve za njegov nauk, celo priznava ga z ustnicami, a ne pusti, da bi mu segel v srce.** V življenju mu pogosto obrača hrbtno.

In Bog svojemu ljudstvu pomaga. Previdno, ljubeznivo, obzirno. Čeprav je ono večkrat svojeglavo.

Poučna zgodba se tako kot v priliki konča z vprašanjem, na katero mora odgovoriti bralec sam: „Tebi je žal ricinovega grma, jaz pa naj ne bi imel sočutja z Ninivami (grešniki)?“

Naslovnik je jasen: Vi, Izraelci, ste Jona!

In kdo je Jona danes? Jaz in ti. Jonova knjiga je pisana za vse čase.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

FRANCI PETEK — SVETOVNI PRVAK V SMUČARSKIH SKOKIH

Slovenski 19-letni smučarski skakalec Frenk Petek iz Lesc pri Bledu je zmagal na svetovnem prvenstvu na veliki skalnici v italijanskem Predazzu (Val di Fiemme) in dobil zlato kolajno. To je v tej športni zvrsti na Slovenskem prvi primer. Zgodilo se je 70 let potem, ko se je vršila v Bohinju prva tekma v skokih za državno prvenstvo. Frenk je študent in izhaja iz globoko verne družine. Športni svet ve sicer že nekaj časa za slovensko smučanje, za Planico, Elan, Bojana Križaja, Matejo Svet in Primoža Ulago. Frank Petek je sedaj ponovno ponese slovensko ime po svetu.

AVTOCESTA ŠENTILJ-ZAGREB

Končali so se pogovori med predstavniki Slovenije, Hrvaške in bavarsko-avstrijske družbe Phyrn Autobahn o gradnji in uporabi avtomobilske ceste Šentilj-Maribor-Zagreb. Kot so se dogovorili, bo imenovana družba čimprej opravila vse potrebno za predložitev ponudbe za gradnjo in uporabo te ceste.

UGOTAVLJANJE POVOJNIH POBOJEV

Ob republiški komisiji za ugotavljanje okoliščin poveljnih pobojev so začele delovati tudi občinske. Mnogo ljudi se obrača nanje, veliko jih je pa še prestrašenih in si ne upajo govoriti. Komisije ne bodo seznanjale javnosti z delnimi podatki, ampak šele z dokon-

čnimi. Največ uspeha pri odkrivanju resnice si obetajo člani komisij od pogovorov z ljudmi, posebno z nekdanjimi delavci Ozne, kajti v republiškem in občinskih arhivih ni nobenih dokumentov, ki bi pomagali osvetliti poveljne dogodke. Dokumenti so verjetno v vojaškem arhivu v Sarajevu, do njih pa komisije nimajo dostopa.

POMURSKI DOM V BAŠKI BODO PRENOVILI

Otroci iz Pomurja (Gornja Radgona, Ljutomer, Lendava, Murska Sobota) letujejo ob morju v svojem domu v Baški na otoku Krku. Dom je doslej sprejel 250 otrok. Sedaj ga nameravajo preurediti in izboljšati storitve: otrokom, ki preživijo ob morju po deset dni, je namreč treba nuditi kaj več kot samo morje. Letošnja sezona za deset izmen bo od srede junija do srede septembra.

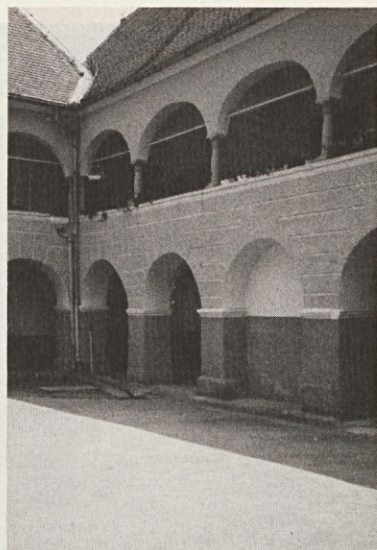
od tu in tam

BISTRICA OB SOTLI

Slovesni kulturni praznik so počastili tudi v več krajih občine Šmarje pri Jelšah. Osrednja prireditev je bila v Bistrici ob Sotli, kjer so pripravili Večer pesmi, plesov in ljudskih običajev. Gledalcem se je predstavila vrsta folklornih skupin iz šmarske občine. Pokazali so predvsem izvirne ljudske plesne in običaje tega dela Kozjanskega. Predstavili so tudi pesniško zbirko V sojo leščerbe Rogatčana Iztoka Kodriča.

GORNJA RADGONA

Na tukajšnji osnovni šoli bodo imeli odslej učenci in učitelji še boljše pogo-

Ulmov grad v Zavrču, najsevernejšem haloškem naselju, ki leži dobrih 10 km jugozahodno od Ormoža.

je za izobraževanje. Na šoli so odprli novo knjižnico, učilnice za likovno vzgojo in računalništvo in prostore šolskega televizijskega prostora za snemanje oziroma predstave.

GORNJA RADGONA

V tukajšnji občini je še veliko gospodinjstev brez vodovoda. Največ jih napaja osrednji občinski vodovod, ki ima vodno zajetje v Podgradu pri Gornji Radgoni. Vodovoda nimajo še Orehovci in Ptujška cesta. Del glavnega voda do Orehovec so že položili, čaka jih še polaganje voda do Ptujške ceste in zbiralnika krajevnega vodovoda v Janževem vrhu.

KOČEVJE

Kočevski muzej z galerijo je pripravil v tukajšnjem Likovnem salonu razstavo z naslovom Razvoj kočevske noše. O slovenski narodni noši s tega območja ni bilo do pred nekaj let kaj dosti znanega. Na podlagi raziskav in ugotovitev so tedaj oblikovali tudi slovensko kostelsko narodno nošo, saj se izvirna ni nikjer ohranila. Predstavili so moško in žensko kočevsko nošo po najstarej-

Župnijska cerkev sv. Jakoba v Ljubljani, Gornji trg s sv. Florijanom, zadaj Coizova palača, srednja tehnična šola in Plečnikova Narodna univerzitetna knjižnica.

šem opisu v Valvasorjevi knjigi Slava vojvodine Kranjske.

LENDAVA

Že pred leti se je ljubljansko podjetje Lek odločilo, da bo del, nato pa celotni proizvodni program lepotil preselilo v Lendavo. Pozneje je tam zgradilo tudi tovarno za proizvodnjo antibiotika gentamicin. Zdaj poleg gentamicina v Lendavi izdelujejo tudi zdravilo linkomicin.

LJUBLJANA

Litostroj se je preuredil v združenje s štirinajstimi podjetji. Izdelovali bodo še naprej industrijsko opremo, turbine, črpalke, viličarje, ulitke in preoblikovalno opremo, vendar bodo skušali na svetovni trg prodreti z novimi proizvodi, ki so zdaj še poslovna skrivnost. Vrednost v decembru sklenjenih poslov je 10 milijonov mark in glavnina proizvodnje bo šla v Avstrijo, Švico, Nemčijo, Italijo in Sovjetsko zvezo. V januarju so podpisali še pogodbe za sedem milijonov mark, pri čemer je bil glavni posel sklenjen s kupcem v Kanadi. Dobili so prvi del bančnega posojila za nakup surovin. Čaka jih pa še prizadevanje na svetovnem trgu za nova

naročila in seveda rešitev zaposlovanja, saj je še vedno 700 delavcev odveč. V bližnji prihodnosti bo Litostroj zaposloval največ 2500 delavcev.

MARIBOR

V poročni dvorani na Rotovškem trgu so sodelavci mariborske knjižnice pripravili Balantičev večer. Balantiča je predstavil prof. France Pibernik, ki je lani izdal knjigo Temni zaliv Franceta Balantiča, njegove pesmi pa dramski igralec Karel Brišnik in glasbenik Klemen Ramovš.

MARIBOR

Obnovili bodo cerkev pri Arehu na Pohorju. Zamenjali bodo streho in stavbno pohištvo ter uredili pročelje. Po predračunih bo obnova stala 1,8 milijona dinarjev. Denar bodo prispevali Maribor, Slovenska Bistrica in Ruše, nekaj bosta dala tudi mariborska škofija in Šmartno na Pohorju. Z obnovo bodo začeli sredi maja, končali pa do avgusta.

MARIBOR

Pri tukajšnjem Železniškem zdravstvenem domu so ustanovili Zdraviliščo

posvetovalnico. Namenjena je vsem občanom, ki bi želeli na zdravljenje ali dejavni oddih v zdravilišča. Prvi nasvet v zdraviliški posvetovalnici je brezplačen. Pomagali in svetovali bodo tudi pri organizaciji desetdnevnih zdravstveno sprostilnih in okrepilnih oddihov za podjetja in skupine delavcev, ki so zaposleni pri za zdravje škodljivem delu.

MARIBOR

Ta mesec bo zgrajen nov cevovod za pitno vodo prek Vrbanske ploščadi v zahodnem delu mesta. Zagotovil bo več vode za občine Maribor, Pesnico in Lenart. Sedanji cevovod premera pol metra, ki je speljan od črpališč na Vrbanski ploščadi do mestnega krožnega cevovoda za pitno vodo, ni več zadoščal. Zdaj vzporedno z njim gradijo v dolžini 410 metrov nov, večji cevovod, ki bo izboljšal preskrbo s pitno vodo v mestno omrežje in proti Slovenskim goricam.

MARIBOR

Družba Henkel Zlatorog je lani prodala za več kot 1,1 milijarde dinarjev svojih izdelkov. Že letos bodo tu posodobili in razširili proizvodnjo pralnih praškov, tako da jih bodo letno lahko izdelali 60 tisoč ton. Henkel Zlatorog naj bi po načrtih matičnega podjetja na Dunaju postal eden treh evropskih središč za proizvodnjo lepotilnih izdelkov.

MURSKA SOBOTA

Izšla je na šestih straneh prva številka štirinajstdnevnikar Porabje, glasila Zveze Slovencev na Madžarskem. S tem so naši rojaki na Madžarskem le dobili časopis v slovenščini. List bodo tiskali v Murški Soboti, vse stroške tiska in del stroškov uredništva pa bo plačevala slovenska vlada iz republiškega proračuna. Tudi madžarski parlament je namenil Zvezi Slovencev za letošnjo dejavnost 7,5 milijona forintov, za izdajanje časopisa pa dva milijona.

MURSKA SOBOTA

S tem, da je murskosoboško poštno podjetje vključilo v promet novo glavno avtomatsko telefonsko centralo, ki ima

2048 krajevnih in 1050 medkrajevnih priključkov, je število vseh telefonskih priključkov v Pomurju naraslo na blizu 23 tisoč. Tudi zdaj Pomurje po razvoju telefonije še zaostaja za slovenskim povprečjem za 30 %.

MURSKA SOBOTA

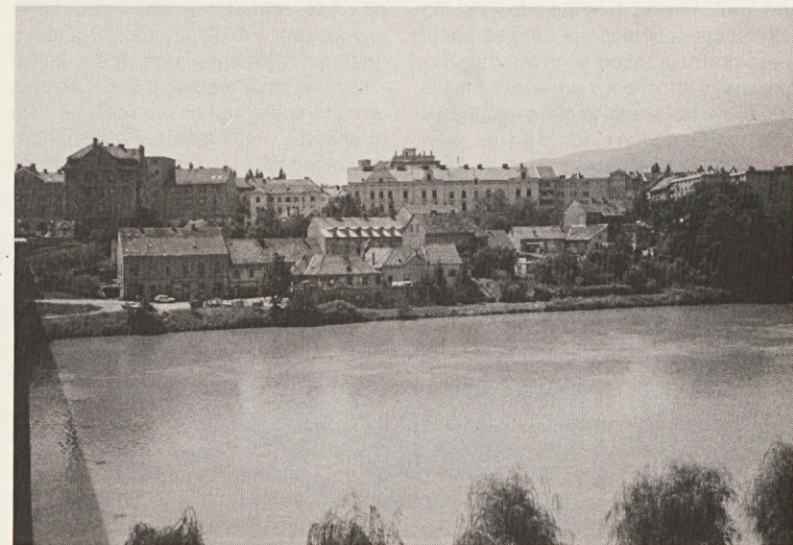
Varuhi narave in murskosoboški električarji se dogovarjajo, kako ohraniti in zaščititi gnezda storkelj na električnih drogovih. Glavna težava pri premeščanju gnezd je pomanjkanje strokovne pomoči. Možnosti za ohranitev storkljinih gnezd sta samo dve: poleg električnega droga, na katerem je gnezdo, postaviti še en (zdaj betonski) drog ali pa gnezdo preseliti na novi drog, starega pa odstraniti.

MURSKA SOBOTA

Murska Sobota bo že prihodnje leto dobila pokrit bazen, nekaj finskih kopeli in nekaj drugih prostorov za oddih in okrepitev. V hotelu Diana so se namreč odločili, da bodo zgradili manjše hotelsko središče za oddih z dograditvijo in prilagoditvijo enega zdajšnjih hotelskih prizidkov. Tako bodo privabili več gostov, s tem se bodo pa uspešneje upirali gospodarski krizi. Še pred dvema letoma je znašala letna zasedenost hotela 54 %, lani pa le še 46 %. Med gosti je kar 35 % tujcev.

ORMOŽ

Ormoška občinska skupščina je zdala turistični vodnik po občinskem

Drava v Mariboru.

središču in okolici. Vodnik vsebuje zgodovinski oris, opis umetnostno-zgodovinskih spomenikov, ormoških vin, vasi in znamenitosti ormoške okolice. Knjižici je dodan tudi pregleden zemljevid.

SLOVENJ GRADEC

V začetku prihodnjega leta bo izšla druga, dopolnjena izdaja dela o Slovenj Gradcu. To bo zgodovinski in kulturni prikaz bivanja v Mislinjski dolini. V istem času bo izšel tudi turistični

vodnik občine Slovenj Gradec. Ta bo predstavil vse kraje, njihove znamenitosti, počitniške zmogljivosti, kulturne ustanove itd.

SLOVENSKA BISTRICA

Tukajšnji Zdravstveni dom, kjer dela 137 delavcev, od tega 20 zdravnikov, in kjer imajo tudi vse službe, potrebne za samostojno delo, se je odločil, da se osamosvoji. Ta ustanova skrbi za 32.000 Bistričanov. Poleg osrednjega doma imajo še prostore v obratni ambulanti in dispanzerju za medicino dela, športa in prometa, ki se nahajata v tovarni Impol, in v zdravstvenih postajah v Oplotnici, Poljčanah, Makolah, na Pragerskem in v Šmartnem na Pohorju.

SLOVENSKA BISTRICA

Od srede marca upravlja pristavo, kot pravijo jugovzhodnemu krilu bistriškega gradu, novo ustanovljeno zasebno podjetje Grad. Zasebno podjetje Pristava je po krajših obnovitvenih delih spet odprlo restavracijo Grajska klet. Podjetje bo prevzelo skrb za vso graščinsko pristavo. Urediti nameravajo hotelski del s približno 70 posteljami, v mogočni zgradbi z obsežnim dvo-

Srbija: „Stoj v imenu nezlomljive edinosti naše države!“

Mariborska stolna in mestna župna cerkev sv. Janeza Krstnika, v katere kripti počivajo telesni ostanki škofa Slomška.

riščem pa razširiti gostinsko, trgovsko in zabavno dejavnost.

SLOVENSKA BISTRICA

Medtem ko se je tu občutno zmanjšalo število zasebnih avtoprevoznikov, se množijo gostilne, bifeji in trgovine kot gobe po dežju. Lani ob tem času je bilo v bistriški občini 50 gostiln in bifejev in 19 zasebnih trgovin. Danes je gostilniških lokalov že 62, trgovin pa 50. S tem se je povečalo tudi število zaposlenih delavcev. Prav to zadnje je za bistriško občino posebnega pomena, saj je stopnja nezaposlenih v njej med najvišjimi v Sloveniji. Tudi zasebna obrt hitro narašča.

ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Turistično društvo v Šempetru, ki je med 36 enakimi društvi na Celjskem najbolj delavno, je imelo 30-letni občni zbor. Ugotovili so, da je oba turistična kraja — jamo Pekel in antični park — obiskalo skoraj 40 tisoč turistov, od tega nekaj manj kot dva tisoč tujih. Člani so lani pri raznih vzdrževalnih delih opravili več kot tisoč prostovoljnih ur.

ŠENTJUR PRI CELJU

Po skoraj dvajsetih letih so na odru kulturnega doma na Ponikvi pri Grobelnem uprizorili predstavo, ki so jo pripravili domačini. Igro Jezični dohtar sta zrežirala učiteljica in župnik. Vaščani so napolnili kulturni dom do zadnjega kotička. Igro so morali ponoviti, z njo so pa nastopili tudi v Veliki Nedelji.

ŠENTJUR PRI CELJU

Na Kalobju so predali namenu televizijski pretvornik, ki večjemu delu območja občine Šentjur in nekaterim zaselkom v celjski in šmarski občini omogoča boljše sprejemanje prvega in drugega programa slovenske televizije. Razmišljajo tudi o dodatnih programih, obeh hrvaških in koprskem, katerih sprejem bi omogočal kalobški pretvornik z dodatno opremo, kar pa bi pomenilo veliko denarno breme, za vsak dodatni program 35 tisoč mark.

ŠENTJUR PRI CELJU

Delavci so začeli povezovati šentjurska gospodinjstva na novo zgrajeni vodovod Kozarica. Doslej so Šentjurčanom dobavljali vodo iz sosednjih celjske in šmarske občine. Ko bo dograjena še nov zbiralnik na Botričnici, bo Šent-

jurčanom zagotovljena tudi ustrezna rezerva pitne vode. V primeru večje okvare ali zmanjšane dobave je imajo sedaj v času največje porabe le za slabi dve uri.

ŠKOFJA LOKA

V obnovljeni kapeli puštalskega gradu je občinska zveza kulturnih organizacij pripravila večer Balantičeve pesmi, ki so jo predstavili trije umetniki — dramski igralec Karel Brišnik v besedi, flavtist Klemen Ramovš v glasbi, slikar Peter Jovanovič pa v risbi. Misel Balantičevih sonetov je prenesel v glasbo Primož Ramovš. Tudi ljudski umetnik izpod Blegoša Jovanovič se je pri risbah navdihoval pri Balantiču.

VELENJE

Nad glavnim vhodom v velenjski grad so vzdali nov grajski portal, kar je bilo zadnje dejanje pri celoviti obnovi tega gradu. Velenjski grad so obnavljali polnih trinajst let. Poleg nove podobe je dobil tudi novo zasnovo muzejskih zbirk. V gradu se nahaja zbirka slovenskega premogovništva, zbirka cerkvene baročne umetnosti iz Šaleške doline in stalna razstava slovenskega slikarstva 20. stoletja. Poleg ostalih manjših zbirk imajo tudi afriško narodnostno zbirko. Grad bo zaživel tudi kot dokumentacijsko središče za zgodovino Šaleške doline. Obiskovalcem v prenovljenih prostorih ponuja še knjižnico, čitalnico in učilnico, kjer bodo tukajšnji znanstveni delavci hkrati z ogledom muzeja pripravljali tudi učne ure za velenjske šolarje in dijake.

VELENJE

Krvodajalskih akcij v velenjski občini se zadnja leta udeležuje čedalje več ljudi. Lani so našli kar 4400 krvodajalcev. Letos bodo pripravili 27 krvodajalskih akcij v Velenju, Šoštanj, Topolšici in Šmartnem ob Paki.

VRANSKO

V tukajšnji osnovni šoli so na slovenski kulturni praznik odprli novo knjižnico. Ta ima približno deset tisoč raznih knjig. Urediti so jo pomagali med drugim krajani, učenci in oba župnika na Vranskem. Izdali so tudi šolsko glasilo Vrane.

vrenje v slovenskem kotlu

SLOVENSKA SKUPŠČINA IZGLASOVALA SKLEP O SPORAZUMNI RAZDRUŽITVI

Slovenska skupščina je 20. februarja sprejela **sklep o razdružitvi Jugoslavije** na dve ali več neodvisnih držav (173 glasov je bilo za, en poslanec je bil proti, dva sta se vzdržala).

Kučan je na tiskovni konferenci tujim novinarjem povedal, da bo Slovenija v primeru, ko bi — pri pogovorih o prihodnosti Jugoslavije na zvezni ravni — slovenske ponudbe o njeni razdružitvi ostali sogovorniki ne sprejeli, prisiljena to razdružitve s ostankom Jugoslavije **opraviti enostransko**.

Po sprejetju sklepa o razdružitvi je skupščina sprejela še dodatni sklep, da imenujejo v pogajalsko skupino tri predsednike: predsednika republiškega predsedstva Kučana, predsednika parlamenta Bučarja in predsednika vlade Peterleta.

K slovenski ustavi so sprejeli dostavek, ki **odvzema zveznim organom** doslej nanje preneseno **izvrševanje** suverenih **pravic slovenske republike**. To pomeni na pravni ravni razdružitve Slovenije od Jugoslavije.

Ustavna komisija je predlagala, naj **bi s slovenske zastave** do sprejema nove ustave **odstranili zvezdo**. Zbor občin je to dopolnilo sprejel, druga dva zbora sta ga pa zavrnila. Do nadaljnje ostaja slovenska zastava nespremenjena. Pred glasanjem je bilo

slišati o tem takšna mnenja: „Kako bo gledala Evropa na državo s simbolom težkih predvojnih in medvojnih dejanj, zato ta simbol nedemokracije zbrisimo.“ — „Romuni so kar s škarjami naredili luknjo v zastavo.“ — „Zvezda je že zdavnaj zbledela.“ — „Ali bomo tudi jutri sedeli v tej dvorani pod grbom z zvezdo? Ali se bomo vozili z registrskimi tablicami z zvezdo?“ — „Stranka, ki hoče zvezdo zadržati (prenovitelji), jo je prva prebarvala.“ — „Snemimo zvezdo zaradi kulture, spoštovanja in miru.“ — „Snemimo zvezdo s kap miličnikov in s titovk.“

po DELU, Lj., 22. 2. 91.

Slovenski politiki pojasnjujejo, da Ljubljana s tem, da predlaga ostalim republikam razpustitev Jugoslavije, napravljala le sklepe iz tega, da so ostali njeni napori za novo ureditev Jugoslavije kot skupnosti samostojnih držav brezuspešni. Po slovenskem mnenju so **razpravljanja postala nekoristna**. Ljubljana celo zaradi manipulacij srbskega predsednika Jovića s težavo spravi svoje želje na dnevni red. Dogodki v zvezi s poskušanim vojaškim posegom na Hrvaškem so v Sloveniji okrepili prepričanje, da v takšni državi ni prihodnosti. Slovenija je poskusila vse, da bi uresničila novo ureditev Jugoslavije na demokratični osnovi in v smislu svojih predstav o samostojnosti. Več ne more od Slovenije pričakovati niti mednarodna skupnost. Slovenija se bo vsem poskusom, da bi se kdo dotaknil njene samostojnosti, uprla; če bo treba, tudi z orožjem.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Fr., 21. 2. 91.

SLOVENIJA LAHKO ZASE SAMA SKRBI

Slovenija še ni popolnoma ločena od Jugoslavije. Ljubljanska izjava vsebuje predlog ostalim jugoslovanskim republikam, da bi **federacijo razvezali po poti pogajanj in pogodb**. Vendar Slovenija noče, kot je videti, na dan, ko bodo ti pogovori o ločitvi končani, čakati brez konca. Če se bodo pogovori vedno bolj vlekli, bo Slovenija vse državnopravne povezave z Jugoslavijo proglasila za ugasle in se pogovarjala z njo ali z njenimi posameznimi repu-

blikami kot s tujimi državami. To bi bilo lahko že pred koncem letošnjega leta.

S tem naj bi se po ljubljanskih predstavah istočasno zgodilo, da bi **družina držav Slovenijo priznala kot svojo članico**, saj ne bi imela nobenega razloga, da bi to odklonila. Slovenija izpolnjuje vse pogoje za samostojno državo. Ima jasno omejeno ozemlje; narod, ki hoče biti državni narod; državno oblast, ki je na svojem ozemlju učinkovita, ker je bila od naroda izvoljena in hotena. V Sloveniji se še nahajajo enote „jugoslovanske ljudske armade“. Slovenija bo zahtevala od Beograda, naj jih brž umakne. Morebitne grožnje s silo s strani beogradskega srbskega središča proti Sloveniji ne bi mogle njene samostojnosti postaviti pod vprašaj. Bile bi nasprotno ljudskim pravicam in bi morale izzvati kazni Združenih narodov, ki bi Slovenijo sprejeli v krog svojih članic. Prav tako bi bile svetovne države dolžne, Slovenijo priznati kot državo.

Ali pa bo **Slovenija**, gledano od znotraj, **spособna obstajati kot neodvisna država?**

Dežela res nima armade, ima pa vendarle **obrambne sile**, ki očitno že več kot eno leto zadržujejo „jugoslovansko ljudsko armado“, da bi uresničila svoje grožnje in bi vkorakala. Policija, policijske rezervne enote in teritorialna obramba, ki jih ves narod podpira, bi imele veliko možnost, napadu „jugoslovanske ljudske armade“ se tako upreti, da bi se morala ta končno z velikimi izgubami umakniti. Poleg tega nima Slovenija s Srbijo skupne meje in med obema se nahaja Hrvaška, ki je prav tako pripravljena na nasilni poseg „ljudske armade“ in ki bi prehod čez svoje ozemlje že zaradi svojih koristi in dovolila.

Civilna uprava Slovenije je urejena in deluje. Od vseh republik razpadajoče Jugoslavije ima Slovenija najboljšo upravo. Sodstvo se je že pred prvimi svobodnimi volitvami v pravnodržavnem smislu preusmerilo — Slovenija je kot prva jugoslovanska republika prenehala s političnimi procesi.

Diplomatsko službo bo dežela gotovo lahko uredila. Vrsta Slovencev, ki danes delajo v jugoslovanskem zunanjem ministrstvu, se bo najbrž dala na voljo. Če dodamo tem še nadarjene ljudi, ki se za to zanimajo, jih bo za to delo na razpolago dovolj. Tako in

tako bo mala Slovenija odprla poslaništva in konzulate le v maloštevilnih državah.

Ali bo Slovenija lahko obstajala **gospodarsko**? Dvome doma in zunaj zbuja pomislek, da ima slovenska industrija za svoje izdelke v Jugoslaviji trg, za katerega ne bo lahko najti nadomestek. Opozarjajo tudi na to, da je slovensko gospodarstvo skupaj s temeljnimi dejavnostmi, kot sta promet in novičarstvo, sicer v Jugoslaviji na vrhu, v marsičem pa mora zahodno raven šele doseči.

Vendar jugoslovanski trg je za Slovenijo skrčen, odkar je Srbija uvedla trgovinsko zaporo, ki je izvoz slovenskih industrijskih izdelkov močno zmanjšala, čeprav ne čisto odpravila — v Srbiji se marsikakšno industrijsko in trgovsko podjetje za zaporo ne meni. Poleg tega je sorazmerno lahak izvoz na jugoslovanski trg za Slovenijo nevaren, ker hromi njeno voljo za modernizacijo. Gospodarsko-tehnično zamujanje nasproti zahodnim državam bi lahko Slovenija s svojo industrijsko tra-

dicijo, zgrajenim izobraževanjem in pridnim in na točnost navajenim prebivalstvom in na doglednem času zmanjšala. To bo lažje, če bo imela svoj denar, če ne bo več izpostavljena srbskim manipulacijam — ko na skrivaj in nedovoljeno tiskajo denar za srbske namene in v breme drugih republik — in če bo Slovenija lahko imela sama na uporabo devize, ki jih bo prigospodarila, če ji ne bo treba več plačevati ostankov jugoslovanske države, ki so v korist samo Srbiji, predvsem „jugoslovanske ljudske armade“.

Slovenija bo majhna država. Vendar je še vedno šestkrat večja kot Luksemburg in tudi po številu prebivalcev — kakšna dva milijona — **ne spada med pritlikave države**. Je dobro organizirana skupnost ljudstva, ki je znano kot zmožno, ki se ima za narod in ki se hoče kot neodvisno pridružiti svobodni Evropi. Vrata tja bi Sloveniji morala biti odprta.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Fr., 22. 2. 91.

RAZPAD JUGOSLAVIJE SE BLIŽA

Krizni vrh najvišjih jugoslovanskih politikov se je zedinil glede tega, da naj skupina strokovnjakov pretehta različne načrte za prihodnjo državno ureditev. Državno predsedstvo bo potem odločilo, po kakšnem postopku lahko neka republika zapusti državno zvezo. S tem je bila **prvič uradno omenjena možnost, da zvezna država razpade**.

Bosanski predsednik je govoril o dveh državnih sistemih, ki bosta svoje odnose uredila v „nesimetrični skupnosti“: na eni strani bo nastala konfederacija med Slovenijo in Hrvaško, na drugi federacija med Srbijo, Črno goro, Makedonijo in Bosno-Hercegovino. Medsebojne odnose med tema dvema državnima sistemoma je pustil odprte.

Proti temu je Kučan z „obrazcem štiri-ena-ena“ jasno povedal, da ima v mislih **tri samostojne države**. Po tem ne bosta Slovenija in Hrvaška sklenili

sklep o razdruževanju

Ko je na osmino pepelnice slovenska skupščina sprejela sklep o razdruževanju dosedanje državne družčine, je naš narod spet stopil na prag svojega doma. Vrnil se je v svojo hišo, vzel pamet v svoje roke. Odložil je romarsko palico. Na svoji zemlji bo gospod.

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Slovenijo je plebiscitarna volja vseh njenih prebivalcev, zvestoba tej volji pa je stvar odgovornosti.

Ta korak je postal samoumeven šele po razcvetu demokracije v družbi, ki je razkrivala ničnost svetovnega nazora vladajočih partijcev, duhovno odklanjanje vrednot, razbijaštvo socialističnih mladcev, polakirano bratsko sožitje republik, mojstrske zasledo-

valce „notranjih in zunanjih sovražnikov“.

Vse to so počeli samo zato, da bi ubežali resničnim težavam: vedno večji nezaposlenosti, zavoženemu gospodarstvu, nenehnemu zmanjševanju življenjske ravni, rastočim cenam, kopičenju gmotnih stisk, naraščanju požrešnosti in sebičnosti posameznikov, njihovemu brezglavemu hlastanju za dobičkom in za oblastniškimi stolčki.

Prisegali so svoje dni „na blagor naroda, ljudstva“, pa je v resnici zanje obstajala le tolpa, množica, folk, raja. Kmeta je lahko vsak mikastil kot psa, hkrati pa, napihnjeneč, blagroval komunizem, partijo, socializem kot „nagrada“ vsemu človeštvu, kot „blagodejni totalitarizem“.

Porajala se je zmedenost, ki ji ni opravičila, in poplitenje medčloveških odnosov, razvrednotenje vseh vrednot pa je postajalo

najbolj strašna orožarna komunističnega orožja, ki je puščala za sabo le duhovno razkrojevanje in popolno odklanjanje vrednot.

Praznil se je duh in človekova oseba, umazanija sramotilnega spisa in kvante se je zakonito razbohotala, miselna ostrina in načelnost sta morali v ilegalno, pomembna skupina pravih ustvarjalcev pa v tujino na dražbo svojih možganov. Namišljenih vzorov je bilo čez mero, pravi vzori, tista velika moč, ki daje smisel narodovemu življenju in ga vodi, so usahnili.

Toda bilo je, kakor je bilo... Tisto „krasno prepričanje“ in neustavljivi mnogoteri apetiti državnega glavnega mesta. Bilo je in zdaj vemo, da „smo pili kelih strupa in kapljo sladke pijače“.

Vrnili smo se domov. Razdruževanje je npravna zahteva.

Jože Zadravec
DRUŽINA, Lj., 3. 3. 91.

nobene konfederacije, marveč bosta ozko sodelovali na območjih z enakimi interesi.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 25. 2. 91.

ZVEZDA NA SLOVENSKE ZASTAVI

Ljudje začudeno sprašujejo, kako da nam na zadnji seji parlamenta ni uspelo izglasovati ustavne spremembe za izbris zvezde z zastave. Izkazalo se je, da **opozicija** („bivši“ komunisti) **še ni pripravljena na izbris zvezde.**

Ozadje zvezdne vojne ni tako nedolžno, kot se zdi. Izbris zvezde z zastave bi narodnoosvobodilnemu boju in ljudski revoluciji (izrazoslovje si sposojam pri dosedanem ocenjevanju — tudi glede na to, da bomo še kar naprej dali denar za delovanje muzeja ljudske revolucije) odvzel zvezdo vodnico, pod sijem katere so se mogle in smele zgoditi tudi nekoliko manj sijoče reči.

Morda pa je **v ozadju tudi strah**, da bi prav z izbrisom zvezde **polpretekla zgodovina nenadoma postala še manj sijoča.**

Na zadnjem zasedanju parlamenta so bile najprej velike besede proti odločitvi, da gre zvezda z zastave, kjer so nekateri še vedno iskali blato v rokah drugih, ki naj bi na ta način blatili revolucijo. Potem pa zajedljive besede proti sedanjemu načinu osamosvajanja Slovenije. Tisti, ki so govorili proti temu dvema rečema, so bili v bistvu proti sedanjim oblastem, kar je povsem razumljivo, saj igrajo opozicijo.

Pravim igrajo, ker še niso prava opozicija. Jamrati, kako ne moreš biti zraven pri vsakem koraku oblasti, lahko pomeni, da se preprosto ne počutijo v opozicijski koži. Sicer pa, kdor se razgleduje po zvezdah in hrepeni po njih, ta bo tako vedno žalosten, ker bo ob zori moral pasti na tla. To pa je temeljna težava te opozicije, ki noče ali pa ne zna hoditi po tleh, kar mora početi oblast.

Mislím, da je priložnost zamudila opozicija, ker ni dovolila sneti zvezde. Utegne se ji še bleščati.

Nace Polajnar

DRUŽINA, Lj., 3. 3. 91.

PO KRVAVIH DEMONSTRACIJAH TANKI NA ULICAH BEOGRADA

Pred Narodnim pozorištem na znamenitem beograjskem Trgu republike se je 9. marca odigrala **krvava „gledališka predstava“**, kakršne Beograjčani ne pomnijo. Na ne prevelikem prostoru pred gledališko zgradbo je policija kakšno uro brutalno obračunavala z demonstranti, z gledališkega balkona pa je Draškovič bodril demonstrante.

Srbska opozicija z Draškovičem na čelu je hotela z demonstracijo **zlomiti partijski monopol nad tiskom, radiom in TV.** Vsa obveščevalna sredstva si je nekako prilastil Milošević, zato je tudi pri zadnjih volitvah dobil. S to demonstracijo je hotel Draškovič z njim obračunati prav zaradi medijev.

Na Trgu republike se je nekaj malega pred 12. uro zbralo blizu 50.000 ljudi. Pred množico so bili tam že policaji z bojnimi vozili in vodnimi topovi. Pripadniki milice so imeli čelade, v rokah pa velike ščite. Vse je pričalo o tem, da je napočil čas „velikega obračuna“. Že zgodaj dopoldne je bilo celo mesto blokirano s policijskimi silami, ki so razbijale kolone demonstrantov, zaustavljale kolone avtobusov s podeželja in potnike vračale.

Vse se je začelo že pred drugo uro popoldne, ko je policija na množico v bližini gostilne Zagreb izstrelila solzilec. Prišlo je do splošnega pretepa med demonstranti in policijo. Takoj sta prispevali dve bojni vozili in vozilo z vodnim topom. Ko je top pričel delovati in ko se je eno vozilo usmerilo naravnost na demonstrante, so ti navallili na milico in njihova vozila. Frčalo je kamenje, pod udarci pendrekov je demonstrantom popustil razum. Padali so udarci, tekla je kri, ljudje so padali po pločniku. Po kakšnih petih minutah so se policijske sile umaknile. Na pločnikih so ostali samo ranjenci. Toda to je bil le uvod v še bolj krvave spopade.

Na balkonu gledališča so se pojavili opozicijski voditelji z Draškovičem na čelu. Ta je pozval oblasti, da so sedaj one na potezi in da mora trdnjava TV pasti; da je za komunistično oblast več vredno pet lažnivcev s televizije kot življenja meščanov in policajev. Pisatelj Mihajlovič Mihiz je dejal, da bodo Srbi lomili, lomili in na koncu zlomili to drevo nesvobode, ki raste že 45 let.

v petih letih do zelene veje

Predsednik slovenske vlade Peterle je rekel v intervjuju za Nedeljni Vjesnik:

V prihodnjem letu še vedno pričakujem zmanjšanje naše-ga družbenega proizvoda oziroma minuse v gospodarstvu.

Za naslednjih nekaj let bi težko napovedal kaj več kot stagnacijo, mislim pa, da lahko v petih letih oziroma že v četrtem letu pridemo do gospodarske rasti.

Optimisti to trdijo v tretjem letu, vendar sem spričo naše-ga videnja razmer v svetu in moči recesije v svetovnem okviru nekoliko pesimist.

Pojavile so se okrepljene policijske sile. Bili so tudi policaji na konjih. Zaslíšali so se strelí, solzilec je ponovno ovil trg. Ljudje so začeli bežati, a na poziv z balkona se jih je precej vrnilo. Boj prsi ob prsi, kriki, udarci pendrekov, júriš policije, ljudje se dušijo, čelade se kotalijo. Ves čas se sliši Draškovičev glas: „Ne dajte se, bratje Srbi!“

Približno ob 13,30 je policija zavzela trg.

V divjih spopadih med demonstranti in policijo sta **izgubila življenje en demonstrant in en policist** (po neuradnih podatkih je vsaj pet mrtvih), na desetine ljudi pa je bilo ranjenih. Opoziciji, ki je organizirala demonstracije, ki jih oblasti niso dovolile, je položaj ušel iz rok.

Zvezno predsedstvo je sprejelo sklep o uporabi vojske (temu sta nasprotovata Drnovšek in Mesič) in v večernih urah so na strateških točkah Beograda že stali armadni tanki. Draškoviča so pripravili.

Predsedstvo Republike Slovenije je ugotovilo, da je zvezno predsedstvo **protiustavno odobrilo uporabo vojs-**

(Dalje na strani 31)

po 45 letih križem kražem po Sloveniji

V Mariboru sem.

Ogledat si grem stolnico, trilaidsko baziliko sv. Janeza Krstnika. Oltarni prostor obvladujejo tri gotska okna, vitka in na vrhu ošiljena. Prelepi so baročni okraski na stenah in obokih stranskih kapel. Na Florjanovem oltarju stoji častljiv Marijin kip. Tudi prižnica in korne klopi dihajo starost. V kriпти leži krsta škofa Antona Martina Slomška, ki mu v tem času prehajanja v spoštovanje duhovnih vrednot kot svetniku in velikemu Slovencu posebej priporočim usodo našega naroda.

Na škofijskem dvorišču pozdravim pomožnega škofa Smeja. Srečam se tudi s prijaznim g. Mirkom, ki nas je kot bogoslovec večkrat v tujini obiskal. Naenkrat se mi približa mlajši duhovnik in me nagovori.

*Svetilni steber
ob mariborski stolnici.*

„Ali se me spomnite? Pred leti sem še kot bogoslovec prespal v vašem župnišču.“

„Ne, ne spomnim se vas.“

„Sedaj župnikujem v . . . Jaz se vas dobro spomnim. Pri vas sem prvič bral knjžici V Rogu ležimo pobiti in Teharje so tlakovane z našo krvjo. Tedaj šele sem zvedel za partijske zločine. Vi ne veste, kako me je sram, da smo se pustili profesorjem za zgodovino na gimnaziji tako preplahtati, ko so nam prikazovali revolucijo kot najčistejši boj za narod.“

„Zakaj naj bi vas bilo sram? Jay niste imeli možnosti, da bi spoznali resnico. Zelo sem vam pa hvaležen za priznanje, da smo tisti, ki smo živeli v demokraciji, pričevali za resnico.“

Priznati moram, da je bilo to srečanje zame najlepše doživetje Maribora.

Ob Slomškovem trgu stoji nekaj zares lepih stavb v starejših slogih in z umetniško oblikovanimi pročelji, z bogato kovanimi vratnicami in oknicami.

Po Poštni ulici grem na Glavni trg. To je največji prostor mestnega jedra. Okrog trga so se postavile stare hiše s slikovitimi fasadami, kakšno kovano ograjo in obokanim prehodom. Iz njih izstopa rotovž s svojo italijansko renesančno obliko: z njegovega pročelja visi balkon

*Vhod v mariborski grad,
sedaj spremenjen v muzej.*

s streho, iz glavne strehe pa se dviga stolp, ki nosi na sebi visok cilindar — čebulasto-laternasto streho. Alojzijeva cerkev na Rotovškem trgu je zaprta.

Moram čez Dravski most, da se bom na svoje oči prepričal, da ta res teče skozi Maribor. Pogled z mostu na Lent je prijetno pisan, saj stoji ob Dravi vrsta avtov in gostilniških miz, nad katerimi se košato razprostirajo pisani sončniki.

Južna polovica Maribora se je zleknila na Mariborsko polje, ki ga na jugu zagrajuje Pohorje. Peljem se mimo splošne bolnišnice. Obiskati hočem cerkev Sv. Rešnjega telesa v spomin na kanonika Oberžana, pa je zaprta.

Poleg rožnodolske naselbine so zgradili spodnjo postajo 4 km dolge pohorske vzpenjače, ki povezu-

je Maribor s poletnimi in zimskimi razvedrilnimi območji Pohorja.

Vstopim v gondolo. Iz nje opazujem gosto listnato drevje, ki pokriva vzpetine, in šele sedaj mi postane jasno, zakaj se mi zdi vsa Slovenija tako zelena: prav zato, ker ima toliko listnatega drevja.

Zgoraj mi pred mogočno stavbo hotela Bellevue prinese pijačo — Južnjak. Koliko je teh bratov v Sloveniji! Za moj okus precej preveč.

Opazujem Maribor in premišljam, kako ga je škof Slomšek ohranil Slovincem, ter se sprašujem, kdo je zadnja desetletja vanj spustil toliko Juga.

V vodiču, ki me zvesto spremlja, berem, kaj vse je na jedilnem listu kakšne boljše mariborske krčme: štajerska juha, štajerske bržole, štajerski koštrun, svinjsko meso in klobase v tunki, štajerski lonec, kislo zelje ali zelena paprika z bučnim oljem, rdeče zelje v kisu, štajerski žganci, štajerski štruklji, ajdek, koruzna potica na opeki, koruzna pogača na zeljnem listu.

Vzpenjača me spet spravi v dolino.

Odpravim se k Betnavskemu gradu.

Ta grad je mariborski škof pred vojno izročil v upravo in kot pastoralno središče katehistinjam, ki so v petih letih zajele tisoče deklet mariborske škofije. Škoda, da so to delo v začetku vojne zavrli Nemci, po vojni pa partija, ki je grad nacionalizirala, katehistinje pa delno zaprla, delno razgnala. Kdaj bo kdo od prejšnjih oblastnikov za takšna barbarstva odgovarjal?

Treba bo nazaj v **Ljubljano**. Lepa cesta me pelje med Pohorjem in Haložami mimo **Slovenske Bistrice** in **Celja** „domov“.

Preden nadaljujem popis svoje poti, naj se opravičim za napako iz prejšnje številke Naše luči: pomotoma sem zapisal pod fotografijo frančiškanske cerkve v Mariboru, da je to stolnica.

20. julija

Dopoldne hodim po **Ljubljani**.

Cerkev sv. Rešnjega telesa v Mariboru.

Grem pozdravit nadškofa, ker ga prejšnji teden nisem dobil doma.

Pri Prešernovem spomeniku zagledam znanega Ivana Krambergerja s širokim klobukom na glavi. Stopim k njemu.

„Gospod Kramberger, urednik Naše luči sem. Pred leti sem objavil v njej iz nemškega časopisa članek o vas.“

„A, vi ste v Klagenfurti?“

„Ne, nisem v Celovcu, v Nemčiji sem. Od tam urejam Našo luč.“

„Spomnim se tistega članka. Veliko mi je pomagal.“

Še nekaj časa ga opazujem. Res, zanimiv primer. Po eni strani razumem, zakaj mu je pri volitvah za predsednika Republike Slovenije dalo svoj glas toliko ljudi. Po drugi strani mi pa vendar ostaja to nerazumljivo. In ob tem premišljam o notranji podobi našega naroda.

S sorodnicama grem na kosilo. Na gostilniškem vrtu najdem znanca, zakonski par iz Stuttgarta. Kako je svet majhen!

Popoldne me pelje neki znanec v **Kamnik**. Mimogrede se oglasila v mlinu v **Pšati**, da kupiva domačo moko.

Ko se peljeva mimo **Rodice**, se spomnim svojega gimnazijskega sošolca Rodetovega Andreja, ki je moral skupaj z mojimi ostalimi sošolci po volji partijskega vodstva končati nekje na Rogu. Tako čista duša, tako lep značaj! Mislim tudi na njegovega strica po materini plati, na prelata dr. Antona Breznika, velikega slovničarja in ravnateljja škofijske gimnazije v Šentvidu. Silno odprt in širok duh in svetniški značaj.

on

bo še

Mariborski Lent ali mestni Pristan je bil zaradi stopničaste igre streh pred porušitvijo „Benetk“ silno slikovit.

josip jurčič

jurij kozjak

slovenski janičar

Dosedanja vsebina:

Povest se dogaja v 15. stoletju.

Na gradu Kozjak je bil za gospodarja štiridesetletni Marko, ki je bil kmetom kot oče. Poročil se je s hčerko sosednjega graščaka. Ta mu je umrla pri prvem porodu in mu zapustila sina Jurija.

Skoraj vsako leto so prihajali v deželo Turki in tedaj je Marko oborožil svoje hlapce in kmete in se Turkom uprl. Ko so odšli, je ljudem pomagal, da so si požgane domačije spet pozidali.

Markov mlajši brat Peter je bil šibke postave, potuhnjen inavit. Ljudi ni maral. Oče ga je poslal v Stično za meniha, a so ga kmalu odslovili. Na gradu se je lotil prebiranja starih knjig. Zelo ga je prizadelo, ko mu je oče v oporoki zapustil samo stanovanje in oskrbo do smrti.

Lepega poletnega večera so prišli cigani in si postavili pod gradom šotore.

Ciganski glavar nagovori mladega sina, naj gre v grajski hlev ukrast konja. Pri obzidju se spravi sin očetu na ramena, a vrha obzidja ne more doseči.

Stari cigan kolne skozi zobe in nevoljen strese sina s sebe. Iz kamnov, ki so ležali odkrhnjeni od zida in strehe okrog obzidja, si na-

pravita podstavek. Oče stopi nanj in kmalu kleči mladi cigan na zidu.

„Vidiš konjski hlev?“ vpraša oče od zdolaj.

„Vidim in mater vidim na dvorišču,“ odgovori ciganski maček na zidu.

„Hoj! Glej, da mi tiho iz hleva izpelješ konja in ga priženeš ob zidu do vrat. Če ne, se me varuj! Jaz te počakam pri vratih.“

Tako je šepetaje govoril dolgin svojemu sinu na zid. Ta pa ni očetovih besed poslušal do kraja. Naglo ga je z zida zmanjkalo na dvorišče.

Medtem so se zbrali grajski hlapci konec konjskega hleva okoli stare ciganke. Drug drugega so poklicali in znašlo se jih je veliko okrog babure, stare ciganke, ki je vedela mnogo povedati.

„Odkod ste pa vi, cigani?“ jo vpraša prvi hlapec.

„Sem smo prišli daleč iz egiptovske dežele,“ govori ciganka, postrani se pa skrivaj ozira proti hlevu, „iz egiptovske dežele. Veste, kje je to?“

„Nu, slišal sem o njej v pridigi,“ pravi stari vojaški hlapec Ožbe. „Na Nemškem sem bil marsikje. Tudi dol na Hrvaško in na Češko smo šli z mečem — še z rajnkim gospodom, v Egiptu pa še nisem bil.“

„To mora biti za devetim morjem,“ dostavi tretji hlapec.

„Res je,“ pravi zopet ciganka.

„Sveti Jožef in Marija sta potovala z otrokom Jezusom v Egipt. To ste slišali. Mi cigani, ne mi, naši očetje niso hoteli sprejeti Jezusa in Marije in zato moramo sedem let romati po svetu, vse križem, ljubi prijatelji, za kazen romati!“

„Sedem let pravite,“ se oglasi hlapec, „tedaj vas je treba zapoditi s palico, saj romate, že kar imam jaz zobe v čeljustih.“

Na to se dvigne na dvorišču krot in smeh.

„Stoj, ljubi moj prijatelj! Meniš, da bi mi ne šli radi domov, ko bi mogli? Pa nas zavirajo mnogovrstni zadržki. Kaj ti pravim, pijatelj, ti bi me ne mogel razumeti.“

„Lej, lej,“ odgovori peti hlapec, „ali meniš, da bi tudi ti znala kaj, česar mi ne bi? Morda celo kakor naš gospod Peter,“ pri tej besedi se ozre, ali ga ni kdo čul, „naš gospod Peter, ki zna brati in se ume na zvezde?“

„Daj mi dlan, prijatelj moj, in povem ti, kaj se ti je zgodilo in kaj se ti bo še.“

„Nisem tvoj prijatelj, starka! Nekaj bi ti pa dal, ko bi mi povedala, kaj bo z menoj. Kje pa poznaš, kje?“ Rekši ji pomoli dlan.

„Potrpi, potrpi! Ti si bil dvakrat v smrtni nevarnosti, še v tretje boš. Tega pa ni mogoče brati, ali jo boš prestal. Pač, nemara jo boš. Enkrat si se mislil ženiti, pa ti niso pustili. Ženil se pa boš čez leto in dan in mlado vdovo vzel,“ prerokuje ciganka.

„Ti gotovo hodiš na metli na Klek. Vse ti ugame baba.“ Tako vzklikne hlapec in vsi naenkrat hočejo zvedeti svoje prihodnje usode.

Ciganka si izmišlja, laže in jim prerokuje zapovrstjo. Dobro pazi, da bi ne zinila nobene, ki bi ne bila vsakemu vsaj za silo prav obrnjena. Kozjaški hlapci so strme menili, da imajo zlodejko s Kleka pri sebi, zakaj vsak je mislil in trdil, da mu je skoraj vse po pravici in resnici razodela.

Ko so se hlapci razmišljeni pogovarjali s ciganko, pride graščak, gospod Marko Kozjak, na drugi konec dvorišča. Videč, da so se hlapci zbrali v gručo, hoče zvedeti, kaj imajo.

TRETJE POGlavJE

Mi čvrsti Slovenci smo,
gremo na boj
za pravdo, za dom, za cesarja;
zakonu domačemu viteški roj,
protivnemu — groza viharja.
Koseski

Mladi Jurček Kozjak je stal z
očetom pod košato lipo na malem
vrtiču za gradom.

Sonce je zahajalo.

Otožno je gledal bogati gospodar tja v daljne kraje, čez modre gorice in zelene ravnice, ki so mu ležale pred očmi. Morda je mislil na svoje mlade vojne tovariše, ki so padli v bridkem boju ali pa še prebivajo v daljni deželi. Morda mu je prišla na misel rajna žena, kajti obračal se je k sosеду, gradu Šumbreku. Ali pa je premišljal, kaj bo v prihodnosti z deželo, ki ga je rodila in vzgojila.

Iz te zamišljenosti ga prebudi modrooki sinek z vprašanjem: „Oče, kdaj greva v Stično po očeta Bernarda, ki me bo učil brati, kakor ste rekli?“

„Jutri,“ odgovori oče.

„Kajne, jaz pojezdím z vami?“

„Če boš priden,“ odgovori oče.

V tem hipu pride stara hišna gospodarju naznanit, da je vratar odprl tujemu gospodu.

Prècej odide gospodar gosta sprejet in po stari navadi pogostit.

Stara služabnica pa se usede h gospodiču in jame z urnim ženskim jezikom razkladati stare pravljice in pripovedi mlademu dečku, ki ga je nekdaj pestovala in ljubila bolj, kakor ko bi bil njen.

Medtem najde gospodar Marko v svojem gradu starega znanca iz mladih let, ko je bil še na vojni v nemških deželah. Ni bilo nekaj navadnega, da je prišel iz daljnih krajev obiskat prijatelj prijatelja. Zato se je tudi Marko Kozjak začudil, ko je videl viteza na svojem domu.

Prècej, ko se pozdravita in use-deta k vinu, se med njima vname pogovor.

„Nikdar ne bi bil pričakoval te sreče,“ spregovori domačin tujemu vitezu. „Nikdar ne bi bil mislil, da te bom gostil pod svojo streho s svojim vinom. Nekaj posebnega te

Ta fotografija in fotografiji na naslednjih dveh straneh kažejo lepoto parka Volčji potok, 5 km južno od Kamnika. Obsega 79 ha, v njem raste nad 3000 rastlin z vseh delov sveta. Souvanov grad je bil med vojno požgan. Po vojni so park nacionalizirali, grajsko kapelico pa spremenili v gostilno.

Ta hip mu pa naproti priteče sinček, šestletni Jurij, in govori: „Oče, pojte gledat, pojte! Tuj hlapec je našega vranca odpel in ga žene ven. Jaz sem mu rekel, naj ga pusti, pa me je hudo pogledal in me je hotel prijeti. Pojdite!“

Rekši vleče deček gospoda k vratom.

Tu zagleda Marko ciganskega fantina, kako si prizadeva splezati na njegovega najlepšega konja.

Graščka zgrabi jeza, ko vidi, da se mu nekdo predrzne ob belem dnevu ukrasti iz zaprtega hleva njegovo najljubše blago. Venem skoku je bil pri tatu.

„Kaj boš,“ zagrmí mlademu ciganu na uho, da mu pretrese strah vse ude od pete do glave in se ne gane z mesta. „Kaj imaš tu? Od kod si se pritepel?“

In gospod Marko ga z vso močjo mahne z debelo palico, da cigana zalije kri in se zgrne na tla.

Konj zdirja na dvor.

Hlapci priteko na krik mladega cigana.

Skozi velika vrata pa stopi dolgin, stari cigan. Grozovito pogleda vse pričujoče, pobere krvavega, omedlelega cigančka in ga odnese.

Na vratih se obrne in spregovori: „Le oglej si me, grad, in ti, njegov gospod! Če se mojemu sinu rana, ki si mi jo naredil, ne zaceli, me boš pomnil!“

Zatem naglo odide. Tudi ciganke je zmanjkalo.

Nobeden od hlapcev se ni upal ganiti. To ni bil človek — so menili — ki je tako prišel, kot bi ga bil iz klobuka stresel. To je moral biti tisti, ki pred njim delamo križe.

Gospod pa se je hudoval nad hlapci: „Zakaj puščate take ljudi v grad!“

Drugi dan že ni bilo več ciganskih šotorov pod Kozjakom.

Grajski so pozabili nanje. Niko-mur ni bilo mar, zakaj v tedanjem času je bil svet vsega vajen. Nič posebnega se jim ni zdelo, če je kak tepež prejel tudi krvavo plačilo.

**v tedanjem času
je bil svet vsega vajen.**

je moralo pripeljati v našo deželo, da si obiskal starega prijatelja. Govóri torej in ne boš izrekel želje, da bi ti je jaz ne izpolnil, če je v tvoji moči."

"Prav sodiš, prijatelj Marko Kozjak! Nekaj posebnega me je pripeljalo v deželo. In ker sem tu, vem, da ne smem mimo prijatelja, kakor si ti, zlasti ker mi je treba ravno tebi enakih. Toda motiš se, če meniš, da iščem pomoči zase. Iščem pa krepkih rok za cesarja," je rekel vitez.

"Za cesarja? In kako da nabiraš ti? Sicer grem sam res težko v teh časih z doma. Saj veš, Turki nas pogosto napadajo. Imam mladega sina in nobenega človeka, ki bi mu ga brez skrbi izročil. Če pa je cesarju treba vojakov, rad pridam nekaj hlapcev, postavim, krdelu mojega sorodnika Ludvika ali komu drugemu . . .," odgovori Marko.

"Stoj! Če pa gre za prostost samega cesarja, če je cesar za svojo glavo v nevarnosti, menim, da mu ne odrečeš svojega meča in desnice."

"Kaj praviš, cesarjev človek? Govóri, kaj se je zgodilo," reče Marko Kozjak resnega obraza.

"Torej še ničesar ne veš. Vedel sem, da ne. Poslušaj me. Gotovo si slišal, da je celjski grof storil nesrečno smrt."

"To sem zvedel."

"Štajersko deželo ima po njegovi smrti vso pravico dobiti naš cesar Friderik III., že zavoljo tega, ker je cesar, ko že ne bi imel druge pravice. Želita pa jo dobiti tudi Janez Goriški in ogrski kralj Ladislav. Da bi té prehitel, je šel Friderik, prenagel in prezaupljiv, naravnost v Celje, da bi se dal priznati in izvoliti tamkajšnjim štajerskim stanovom. Dvesto konjenikov ga je spremljalo, med njimi sem bil tudi jaz. Samo Jana Vitovca, oskrbnika vdove rajnkega celjskega grofa, se je bilo cesarju bati in tudi jaz sem vedel, da je to zvit človek, ki mu ni veliko mar za prav ali neprav. Cesar ga torej pridobi zase in zvita kača je obetal vse, dokler je stal pred svojim vladarjem in dokler mu je kazalo, da bo imel dobiček. Ko pa mu ogrski kralj Ladislav več obljubi in mu zažuga, da bo izgubil svoje imetje na Ogrskem, če ne bo ravnal njemu po volji, Vitovec omahne, pusti cesarja in se sklene polastiti cesarjeve osebe celo s silo. Jaz in drugi smo sicer vladarja svarili, naj Vitovcu ne zaupa, a nič ni pomagalo, on je predober, potuhneža je imel za poštenega človeka. Naenkrat pa smo čuli, da vodi Vitovec v mesto oboroženo krdelo. V naglici smo rešili cesarja v grad in zdaj ga Vitovec oblega. Mene pa je doletela sreča, da sem prišel klicat vas, kranjske viteze, k orožju za

obrambo svojega vladarja. To je, prijatelj, na kratko vse, kar ti imam povedati, zakaj sem poiskal starega prijatelja v njegovem visokem gnezdu. Menim, da boš opasal ledja, tudi če bi bilo zadnjikrat v življenju."

"Če je pa tako, se ne bom branil," odgovori domačin.

"Povej, kdaj je čas! Kdo pa še pojde?"

"Šli so poslanci v vse avstrijske dežele iskat pomoči. S Kranjskega greste menda precej jutri. Ljubljansko mesto dá štirideset vojakov in mnogo vitezov je obljubilo izdatno pomoč. Kozjak, prvak svoje stare rodovine, menda ne bo zadnji med njimi?"

"A kako si Vitovčemu lisičjemu očesu ušel iz Celja?" vpraša gospodar.

"Le težko. Noč mi je pomagala. In ko bi ne šlo za cesarja, mojega gospoda, Bog ve, ali bi jaz kdaj lazil skrivaj skozi celjska vrata. Le malo je manjkalo in ujeli bi me čuvaji. Sam meč in noč sta me rešila in z menoj, kakor upam, tudi svetlega Friderika," pripoveduje vitez.

"No, mi bomo že Vitovcu, prevzetnemu hlapcu, povedali, kaj je dolžen svojemu cesarju," pravi Marko. "Kaj meniš, ali se bo cesar ubranil ta čas, da prispemo mi tja?"

"Gotovo, če ne boste mudili. Ima dvesto mož in je za zdaj za zidom. A Vitovec ga lahko sestradá, če mu brž ne pomorete."

"Domovine in svojega cesarja ni nikdar noben Kozjak zapustil, ne v boju, ne v drugačni nevarnosti. Jaz ga tudi ne mislim, dasi se težko ločim od doma," je rekel naposled Marko.

---

po gradu se je ko blisk raznesla novica, da gredo na vojsko.

Kmalu potem je odjahal tuji vitez na brzem konju po strmih klancu z grada v dolino in izginil med drevjem, ko je ravno sonce zahajalo za goro.

V gradu pa se je ko blisk raznes-

la med hlapci novica, da gredo na vojsko. Nekateri so se veselili, nekaterim pa je bila nenadna novica prav nevšečna.

Veliki hlapec dobi od gospodarja povelje, da pripeljejo nekaj konj s pristave, da pregledajo sedla in nabrusijo orožje in preskrbijo druge vojne reči.

Marko Kozjak ni imel nikogar, ki bi mu dobro varoval grad in sina.

Nazadnje mu vendar ni ostalo storiti kaj drugega kakor sina in grad izročiti bratu Petru.

„Brat je le brat,“ si je mislil, „predrugičil se bo, ko bo videl, da mu zaupam. Zapretim mu, naj bo oprezen, z otrokom naj lepo ravna, in povabim še iz stiškega kloštra očeta Bernarda, da mi bo učil in vzgajal sina. Nazadnje pa še poslom in hlapcem ostro zapovem, da bodo ravnali kakor do zdaj. In končno — kaj bi se plašil — saj pridem čez mesec dni ali dva že nazaj. Nekateri boj sem preživel, Bog me je otel, gotovo me ne bo pahnjal v nesrečo zdaj, ko me je treba sinu.“

Tako je mislil tisti večer Marko Kozjak.

ČETIRTO POGlavJE

Glas gospodov hlapce kliče:
Zor je, zdramši se dvigajte;
jih sedlajte, obrzdajte,
koj na vojsko napravljajte.

Narodna pesem

Peter Kozjak, Markov brat, je sedel v svoji izbici blizu starega stolpa, ki je bil sezidan še v starodavnih časih, ko so Slovenci, pos-

nemaje Avare in Franke, začeli postavljati na gričih trdna bivališča, da bi tu branili svojo prostost.

V tistih starih časih so tudi Kozjaki sezidali okrogle stolpe na holmu in ohranili sebe in svoje slovensko ime skozi vse nevarne čase, celo tedaj, ko se je naselilo po slovenskih gorah mnogo nemške in laške gospode, ki je vzela zemljo v posest zase in jo potem kakor dobroto razdelila med kmete, prvotne posestnike, seveda za odmerjeno tlako in desetino.

Peter sam še ni vedel novice, ki je napolnila ves grad, hleve in dvorišče, kuhinjo in orožarnice, ki se je naglo raznesla celo v dolino med kmete.

Sedel je med starimi zaprašenimi listinami, med knjigami in starimi pergamentnimi pismi, napolnjenimi s črkami v latinskem jeziku. Poravnana kopica takih knjig je ležala pred njim, toda ni gledal noter. Naslonjen na stolu je gledal v kot, kjer je bil pajek prepel veliko mrežo od knjige do knjige. Pa ko bi kdo menil, da je opazoval živalco, bi se zmotil.

„Tema je že, kako da mi nihče ne prinese večerje?“

Tako je godrnjal predse in obrvi so se mu na čelu še grše zvlekle.

bo še

Še največ pa je imel premišljevati graščak Marko sam. Časi so bili malo varni. Nikogar ni imel, da bi mu dobro varoval domovje in otroka, edino njegovo veselje in upanje.

Brat Peter mu je bil tu v gradu najbližji v rodu, za na vojsko pa ne. Kdo bi bil za sinovo varnost boljši od strica? A kakšen je bil ta Peter Kozjak? Kakšen varuh bo ta, ki se ne zmeni za nobeno zunanjo reč, ki ves dan, vse leto tiči v gradu in misli svoje reči? Kako bo ta brat osebno varoval grad, če med tem časom prihrumi divji Turek?

Marko je imel sicer bratranca v soseski, graščaka Ludvika Kozjaka, moža, sposobnega pri vsaki nevarnosti in delu, a ta plemenitaš je tudi moral iti cesarju na pomoč kakor on.

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Kot vedno so bili tudi letos na sporedu župnikovi postni obiski rojakov, razkropljenih po Angliji in Walesu. V ta namen je že takoj ob vstopu v postni čas slovenska misija v Londonu razposlala svoja Bogoslužna obvestila s priloženim Vestnikom pastoralnega sveta na vse znane naslove rojakov. Na žalost se je število naslovnikov v zadnjem letu občutno zmanjšalo s smrtjo mnogih članov naše skupnosti, med njimi nekaterih zelo zvestih. Z bogoslužnimi sporočili župnik obvešča rojake predvsem o sporedu maš in naših srečanj, kjer imajo vsi rojaki priliko opraviti zakramente, posebno sveto spoved, v domačem jeziku, jim predstavi pomembnost postnega časa ter rojake nagovori za največji praznik krščanstva — veliko noč.

Z Vestnikom pa jih pastoralni svet obvešča o vseh važnih in aktualnih problemih naše katoliške misije in nas povezuje s Cerkvijo doma in po svetu. Vseposod med nami se tudi opaža ve-

Slovenska nova maša g. Petra Kravosa v Rochdalu se še vedno prijetno mudi v spominu vseh rojakov v Veliki Britaniji.

liko zanimanje in zaskrbljenost nad sedanjimi političnimi dogodki v domovini. Mnogo smo že brali v raznih slovenskih publikacijah o pripravah na Svetovni slovenski kongres. Upamo, da bo ta kongres res to, kar že sama beseda pove: vseslovenski! Žal so razmere v domovini polne velikih težav. Nas izseljence posebno boli dejstvo, da sedanji slovenski skupščini še po enem letu ni uspelo odstraniti s slovenske zastave za nas najbolj ogabni simbol krvoločnega in genocidnega komunističnega terorja — rdečo zvezdo. Ali ni že čas, da odstranimo vse simbole tistega lažnega in krutega sistema, s katerim naš pošten in veren slovenski narod ni imel nič skupnega? To se je jasno pokazalo na volitvah in plebiscitu. Če si sedanja slovenska vlada želi kakršnokoli enotnost našega naroda, naj že vendar začne z odstranjevanjem tudi teh simbolov naše nedavne sramotne preteklosti.

belgija

CHARLEOI-MONS-BRUXELLES

Slovenska veselica '91

Ta tradicionalna kulturno-zabavna prireditev bo v soboto, 27. aprila 1991 (nekaj dni pred 1. majem), v župnijski dvorani Familia v Gilly-Haies, Charleroi. Začetek s prihajanjem ljudi ob 18. uri.

Pri kulturnem delu programa bo na-

stopil slovenski pevski zbor Slomšek iz Eisdena, moški in mešani zbor. Od 20. do 1. ure ponoči bo pri „domači zabavi“ sodeloval nam vsem dobro znani ansambel Ota Lesjaka iz Hildena, Nemčija, ki že več let zaporedoma prihaja med nas v zadovoljstvo vseh.

Tudi letos bo potekal večer v veseli domačnosti in še bolj kot druga leta bomo res okusili košček domovine v tujini.

V začetku aprila boste prejeli posebno *vabila*. Pridite res vsi, ki se še čutite slovenskega rodu, skupaj z vašimi prijatelji in znanci. Od vašega odziva zavisí v največji meri bodočnost teh naših veselic!

Pa še nekaj drugih novic. V Wasmesu je 9. februarja umrla ga. Lojzka

Pok. Marta Kuhar iz La Bouverie

Pok. Lojzka Janc iz Marcinelle

Janc, vd. Povhe, iz Marcinelle. Pokojna se je rodila 9. marca 1910 v Planini, Slovenija. Dokler ji je zdravje dopuščalo, je rada prihajala k slovenskim mašam v Charleroi in se udeleževala naših romanj in kulturnih prireditev. Vsa leta je rada brala Našo luč in mohorjevke. K zadnjemu počitku smo jo položili na pokopališče v Marcinelle, kakor je bila njena želja.

Vsem svojcem naše iskreno sožalje!

Nekaj dni kasneje, 18. februarja, je pa v La Bouverie umrla ga. Marta Kuhar, vd. Lajbacher. Tudi ona je dočkala visoko starost, saj bi imela 21.

Ansambel Ota Lesjaka iz Hildena, Nemčija.

marca letos 81 let. Rodila se je v Mežici, Slovenija, 21. 3. 1910. Pok. Marta je bila Slovencem v Borinaži dobro znana. Tudi ona je rada prebirala Našo luč in je imela srečo, da je dolga desetletja živela skupaj s sinom g. Bogdanom, ki je res lepo skrbel za svojo mater, zlasti v zadnjih letih, ko je bila pomoči potrebna. Poleg sina g. Bogdana je imela še dve hčerki, go. Stephanie, ki je prišla na pogreb iz Nemčije, kjer je poročena, in go. Anomarto, poročeno v La Bouverie. Vsem naše iskreno sožalje!

LIMBURG-LIÈGE

Svetovni slovenski kongres: Zastopniki naše skupnosti so se zbrali v Bruslju v Foyer chrétien oriental, ki ga že dolga leta vodita naša rojaka msgr. Ilc in arhimadrid Kozina, kjer jim je deželni svetovalec v Trstu g. Bojan Brezigar govoril o Svetovnem slovenskem kongresu. Povabil nas je k sodelovanju. Za stvar se že dalj časa zanima naš sodelavec ing. Janez Trobec, ki se trudi povezati bivše študente na belgijskih univerzah. Že drugič je za naše bivše študente organiziral večerjo z razgovorom.

Vesela mladina: Bivši člani Vesele mladine so se na povabilo predsednika Slomška, g. Stanija Revinška, v lepem številu zbrali v naši dvorani in obujali spomine na bogato dejavnost, na uspele nastope v različnih državah. Skoro vsi so poročeni in delajo ročno ali umsko po raznih krajih Belgije. Upamo, da je od njihove navzočnosti med nami poleg lepega spomina osta-

lo še kaj drugega. Njihova naloga je, da se pametno integrirajo v družbo, sredi katere živijo. Tej družbi bodo posredovali nekaj novega, svežega, če ob resni integraciji ne bodo pozabili na svoje korenine, če bo v njihovem srcu še nekaj mesta za slovenske vrednote. Tu je *problem*, katerega rešitev zahteva nekaj več kot samo *potrošniško* miselnost, terja nekaj *osebnosti*, čuta za *odgovornost*, smisla za *sodelovanje* tudi takrat, ko to zahteva žrtev.

Priprava na nove čase: V soboto, 9. 3. 91., so Svet krščanskih izseljencev v Evropi, Slomšek in slovenska kat. misija v Eisdeni organizirali srečanje, kjer je dr. Branko Zorn iz Pariza govoril o povezavi kršč. laikov v Evropi in o Svetovnem slovenskem kongresu. Prof. Evgen Bavčar, član pripravljalnega odbora za S.s.k. v Parizu, pa je govoril o razmerah v sedanji Sloveniji. Podrobnosti bomo poročali v prihodnji Naši luči.

Slavo od dobre žene: V Asu smo se sredi februarja poslovili od ge. Ane Pungaršek,* vdove Ravnikar, ki se je pred 84 leti rodila v Dreveniku v Sloveniji. Rajnko go. Ano smo vsi dobro poznali in cenili. Bila je vedno nasmejana, kljub visoki starosti se je redno udeleževala naših prireditev. Bila je članica naših organiziranih skupnosti in je kulturno dejavnost rada tudi finančno podprla. K njenemu pogrebu se je

Posnetek letošnjega vabila slovenske veselice '91

Slovenska
VESELICE
"91

Vsoboto 27.
aprila 1991

V župnijski dvorani
Salle "FAMILIA" v GILLY HATES
(Charleroi)

soiree slovene

CLUB PRIVE

Začetek ob 18.

zbrala vsa naša skupnost. Pevci so ji peli v cerkvi in na pokopališču. G. Bernard Žabot je kot družinski prijatelj in v imenu skupnosti spregovoril tople besede v zahvalo in slovo. Hčerki ge. Štefki, ki je bolni mami zvesto pomagala, in družini, izrekamo krščansko sožalje.

Romanje v Rim: ga. Marija Čotar-Novak, Aster straat 9, B-3660 Opglabeeck, telefon: 011 / 85 53 26 pripravlja romanje v Rim. Odhod bo 20. junija. Smer: Milano, Florenca, Assisi, Rim. Povratak 1. junija.

Romanje toplo priporočamo.

Vabljeni so tudi rojaki iz Nemčije, ki stanujejo blizu avtoceste. Kandidati naj se javijo čimprej.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Molitvena ura za Slovenijo — Slovenska župnija v Parizu in francosko duhovno gibanje Pour l'Unité pripravljata molitveno uro za Slovenijo v sredo, 17. aprila, ob 18.30 v cerkvi Saint-Sulpice, Paris 6, métro Saint-Sulpice. Najprej bo kratka predstavitev Cerkve v Sloveniji, nato skupna molitev s somaševanjem za potrebe Cerkve na Slovenskem. Potrudimo se, da bomo častno in številno zastopani!

Pomladansko srečanje — Društvo Slovencev v Parizu vabi na *pomladansko srečanje*, ki bo v soboto, 27. aprila, v Slovenskem domu: ob sedmih zvečer maša v cerkvi, od osmih naprej srečanje v dvorani. Na prijetno srečanje!

AUMETZ

20. februarja smo *pokopali* gospo Ivano Cigalè. Letos bi izpolnila 90 let. Bila je rojena 16. maja 1901 v Godoviču. Poročila se je 19. oktobra 1923 še doma. V Francijo pa je prišla leta

1926, a mož ji je umrl že leta 1949, tako da je bila vdova 42 let . . .

Bilo je devet otrok, od katerih je Bog tri že poklical k sebi. Živeči imajo pomembna mesta v občini, kakor tudi v slovenski skupnosti in ob njih pomoči in pa ob zaupanju v Boga je gospa kljubovala življenjskim težavam.

Reva si je na stara leta zlomila nogo v kolku, oslabela in ni mogla prenesti ponovne kirurške intervencije. Gospod ji daj večni pokoj in on sam ji bodi luč, slava in plačilo.

EPERNAY in okolica

Obveščamo vse rojake od blizu in daleč, da bo v nedeljo, 14. aprila, maša v našem slovenskem jeziku in da ste vsi lepo vabljeni, da s Kristusom, velikim duhovnikom, skupaj somašujemo in zajemamo iz njegovih milosti. Maša bo ob 17. uri popoldne, če že ne prej.

nemčija

STUTTART-okolica

Duhovna obnova — mali misijon. — Letošnji postni čas bo v naši župniji posebej zaznamovan. V soboto, 2. marca, in v nedeljo, 3. marca, smo imeli namreč v Stuttgartu duhovno obnovo za zakonce in starše. Za ta „mali misijon“, kot smo ta dva dneva tudi imenovali, se je vnaprej javilo 71 ljudi, ki so razen dveh tudi vsi prišli. Duhovna razmišljanja o zakonu in družini je vodil provincial slovenskih kapucinov, pater Vinko Škafar iz Maribora. V treh referatih in v zaključni nedeljski pridigi je prikazal nalogo zakoncev in staršev v božji luči in zaznamoval veliko napotkov, ki napravijo zakon srečen in trden in ustvarjajo toplino v družini, ki je v današnjem času tako ogrožena. Da bo zakon trden in družina srečna, je treba po besedah predavatelja upoštevati naslednje ugotovitve in smernice:

Ljubezen je odločitev. Odločaj se zanjo vsak dan. — Vsak dan bodi pripravljen, da se učiš od svojega sozakonca. — Tisti najbolj ljubi, ki odpušča. Odpuščaj in prosí odpuščanja. —

Tekavčič Sonja iz Nellingena na Württemberškem je šla po ženina v domovino. V Murski Soboti je našla Bojana Režonja. Sedaj si ustvarjata svoj domek v Nemčiji.

Spoštuj sozakonceve potrebe. — Priznavaj pravice sozakonca. — Probleme otrok rešujta skupno in zavestno. — Trudi se za boljšo kvaliteto življenja. — Zavestno odpravljaj slabe navade, ki motijo sozakonca. — Neguj iskrenost. — Upoštevaj cikel dneva in noči. — Zakon ohranjaj živahen. — Vedno kaj načrtuj in bodi pripravljen upoštevati sozakonca. — Doma bodi prijazen, kajti vajina prijaznost vpliva na vajine otroke. — Nikoli ne podcenjuj sozakonca, saj podcenjevanje vedno boli. — Nikoli ne jemlji dostojanstva in samozavesti svojemu partnerju. — Do sozakonca bodi pozoren in mu daj prednost. — Sozakonca kliči z imenom in ne s priimkom. — Ne omenjaj bolečih točk svojega sozakonca. Spreglej njegove boleče točke, hibe in prirojene slabosti. — Nikoli ne obljubi več, kot boš lahko storil. — Priznaj lastne slabosti in pomanjkljivosti. — Nikoli ne kritiziraj sozakoncevih

staršev in sorodnikov. — Nikoli namer-
no ne nadleguj in ne draži sozakonca.
— Sozakonca nikoli ne primerjaj z dru-
gimi ljudmi, ker je enkraten. — Vsak
dan načrtno stori nekaj, kar bo razve-
selilo sozakonca. — Sozakonca ti je
podaril Bog, da bi bil srečen in da bi
se lažje zveličal. — Za sozakonca in
s sozakoncem molí vsak dan.

Udeleženci so vsrkavali patrove be-
sede s srcem in dušo. Bog daj, da bi
obrodile tudi sadove!

Srce za domovino. — „Za dom cveti,
za dom dehti!“ bi lahko rekli tudi o so-
cialnem čutu naših ljudi na tem pod-
ročju. Tako so člani Mure v okraju Lud-
wigsburga nabrali 4000 mark za po-
plavljenca v Sloveniji. Krožek žena v
okviru naše župnije je izkupiček za pe-
civo in potice ob priliki malega misijo-
na poklonil Domu mater na Škofljici.
Skupaj z osebnimi darovi je to nanese-
lo 500 mark. Casarjeva družina iz Stutt-
garta pa je nabrala osem kartonov
oblek, ki jih je rojak Roman Gral (Ess-
lingen) brezplačno zapeljal na Karitas

v Maribor. — Vse to je res utrip dobre-
ga in požrtvovalnega srca

Še bomo peli. — Poleg moškega
zboru Domačega zvona sedaj v Stutt-
gartu vadi mešani pevski zbor, v kate-
rega se je vključilo tudi več slovenskih
deklet in fantov. Tako upamo, da bomo
lahko še dolgo poslušali slovensko ver-
sko pesem sredi nemškega sveta. Na-
šemu organistu Damjanu Jejčiču in
sestri Mateji Rezar, ki sta srce tega no-
vega zboru, želimo veliko moči in
uspeha.

Čestitke: Brez rasti ni pomladi. Tudi
naša župnija doživlja rast. V Stuttgartu
sta dobila hčerko Štefanijo Alojz in
Maria Theresa Kranjčević, zakonca
Peter in Gabrijela Povhe pa hčerko
Tanjo. V Fellbachu sta dobila naraščaj
s fantkom Matejem Peter in Milica
Korpar.

Žalost: Ob lepih novicah ne smemo
zamolčati solz, ki vedno znova zalijejo
oči naših rojakov. V Oberstenfeldu tako
žaluje Zadravčeva družina za možem

in očetom, ki je odšel s tega sveta v
55. letu starosti. Doma je bil v Kuzmi,
več kot dve desetletji pa je delal v
Nemčiji. Božjega klica k sodbi bo pri-
čakoval na pokopališču v Oberstenfel-
du. Bog mu daj mir in pokoj. Žaljujoči
ženi in trem otrokom naše iskreno
sožalje.

Anton Fingušt je dosegel šele 48 let
starosti. Rojen je bil v Zgornji gorici pri
Cirkovcah in v Nemčiji si je služil kruh
vrsto let, dokler ni zbolel na živcih. V
svojem sorodniku Jožefu Domajnku je
našel močno oporo v Fellbachu. Lani
se je vrnil v domovino, kjer ga je med-
tem srečala božja dekla. Pokopali so
ga na pokopališču v Cirkovcah. Naj
počiva v miru! Vsem prizadetim naše
sožalje.

Avstralski Slovenci pozdravljajo rojake
po svetu. Posnetek je napravil po maši
v Melbournu lani naš rojak Jože Do-
majnko iz Fellbacha v Nemčiji.

Zadnji blagoslov pred podobo Matere božje. Taka je navada pri krstih v Stuttgartu. Tako je bilo tudi ob krstu Sandre Buccheri, hčerke Domenika in Marije, roj. Kolarič.

Kadar se zbere mladina v slovenskem domu v Stuttgartu, je zelo živahno: zapojejo, zaigrajo in lani so dekleta in fantje praznovali tudi adventni večer ob domačem pecivu.

Slovenske maše v aprilu. — Stuttgart: 7., 14., 21. aprila ob 16.30 uri; Böblingen: 7. aprila ob 10. uri; Schwäbisch Gmünd: 14. aprila ob 9.30 uri; Schorndorf: 21. aprila ob 8.45 uri; Aalen: 21. aprila ob 11. uri; Oberstorf; 28. aprila ob 9. uri; Esslingen: 28. aprila ob 16.30 uri; Heilbronn: sobota, 27. aprila ob 17. uri.

Sobotna šola v Stuttgartu: 13. in 20. aprila od 15. do 17. ure. Pouk otrok v Böblingenu: 7. aprila ob 9. uri.

BERLIN

Slovenci v Berlinu smo se letos odpovali pustovanju. Vse to zaradi vojne, ki je divjala v Zalivu. Bila je to dobra vaja v predpostnem času. Če bo obrodila tudi sadove, ne vemo. Bomo videli. Hribovci, ansambel iz župnije Selnica ob Dravi, ki bi nam naj igral na pustovanju, se je tudi oddahnil, saj ga je tako minil strah pred kilometri do Berlina.

Slovenski kulturni praznik je organiziralo društvo Slovenija e. V.

Bil je to praznik, ko smo se nehote vračali v šolske klopi. Poskušali smo recitirati, kot smo to delali pred tolikimi leti: „O Vrba, srečna, draga vas domača . . .“; spominjali smo se prejema bronastih . . . bralnih značk, ki jih je

tokrat delil slovenskim otrokom pesnik Tone Kuntner, gost iz domovine.

Bil je to večer slovenske pesmi, ko se človek razneži in pozabi na vso grenkobo tujine, vrne pa se v domačo hišo, med slovenske hribe, njive in travnike. Taka je bila tudi pesem Gustava Ipavca, ki je zazvenela:

*Iz stolpa sem mi zvon doni,
ko vlega mrak se po vasi.
Le doni zvon, iz temnih lin,
le vzbujaj mi na dom spomin . . .*

*Ob glasih teh se mi zazdi,
da v daljni svoji sem vasi,
kjer ni mi tuj noben obraz,
pozna me vsak, vsakogar jaz.*

*Zato pa, zvon, le zvoni mi,
na tuji zemlji doni, doni mi,
ti zvon večerni, zvon iz lin,
le vzbujaj mi na dom,
na dom spomin!*

Bil je to tudi spomin na Prešerna, velikana slovenske besede in pesmi, od 1989. leta še bolj, saj je njegova Zdravljica postala simbol za ljudi pod Triglavom.

Bil pa je to tudi dan grenkobe za marsikaterega, za . . . Zakaj? Ker ne živimo skupaj s svojimi, enako govorečimi; ker čutimo, da dom je daleč; ker . . . Pa še dobro, ker imamo upanje in zato upamo, da bo boljše tudi tukaj med Slovenci, v Berlinu! Korak je narejen, ob Prešernovem dnevu, na dan slovenske kulture. Upamo, da bomo naredili tudi drugega . . ., tudi drugi!

K sožitju sta nas tudi vzpodbujala g. Ciril Rotar, poslanec Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke v zboru ob-

čin ljubljanske mestne skupščine, in g. Tone Kuntner, pesnik in gledališki igralec v Mestnem ljubljanskem gledališču. Odzvala sta se vabilu društva Slovenija. Naredila pa sta še en korak. Prišla in pogledala sta še Slovence, ki se zbiramo v slovenski župniji. Dogodilo se je to prvič, odkar obstaja društvo Slovenija, da sta se gosta, ki sta prišla na povabilo društva, zanimala za Slovence v slovenski župniji. Seveda, njuna želja je bila, srečati se z vsemi Slovenci ne glede na svetovni nazor, na levo ali desno usmerjenost. Skratka, hotela sta občutiti utrip življenja berlinskih Slovencev.

Tako smo se z gostoma iz Slovenije srečali v slovenski župniji v nedeljo dopoldan po maši. Pol enajsta ura ni ravno primerna za taka in podobna srečanja, toda kljub temu se nas je zbralo 49.

Prisluhnili smo najprej pesniku Kunterju, ki je prebral nekaj svojih pesmi. Res življenjske so njegove pesmi. Vidi se, da je živel v tesni povezanosti z ljudmi. Znal je prisluhniti njihovem veselju in žalosti, bogastvu in bedi . . . Vse to je povezal v rimo in kitičo, v kateri se lahko vsak najde, ki posluša, ali bere njegove pesmi.

Ne morem, da ne bi tudi vam, bralcem tega zapisa, citiral eno izmed njegovih pesmi. Prisluhnite ob branju sledeče pesmi, Ta kruh:

„Vsaj malo mira“ je zapel dekliški zbor iz Ulma pod vodstvom g. Bucika iz Augsburga. — Foto: Casar

Slovenci v Stuttgartu: misijonska obnova za zakonce, ki jo je vodil p. Vinko Škafar iz Maribora. — Foto: Casar

Nikoli mi ni bil tako dober
ta kruh,
niti med brazdami sredi ogonov,
niti med travnimi redi na travnikih,
niti za mizo v domači hiši,
pa sem ga vselej užival lačen
in skoraj vselej ne brez zaseke.

Bil je vse slajši kruh tuje peke.

Nikoli mi ni bil tako dober
ta kruh,
pa ga je tudi vmesila mati,
pa ga je tudi spekla mati,
pa ga je tudi prinesla mati.

Nikoli mi ni bil tako dober
ta kruh,
kakor zdaj suh in v tujem mestu,
ker ima duh po travah in zemlji
in po nerazdejanem domu.

Po bogastvu slovenske pesmi nam je g. Ciril Rotar predstavil politično življenje v domovini in prizadevanje slovenske vlade za slovenskega človeka. „To ji še v popolnosti ne uspeva,“ je rekel g. Rotar, „toda občudujemo te ljudi, ki garajo noč in dan za urejanje področij, ki so popolnoma na tleh.“

Veseli smo bili obeh, saj sta govorila iskreno in sproščeno. Med njima in v njima ni bilo gospodovalnosti, vzvišenosti. „Nisva dobila nobenih napotkov, kako naj govoriva,“ je nadaljeval g. Rotar; „z vami se lahko vse in o vsem pogovarjava.“

Da, to je vrednost sedanje slovenske

pomladi. Upamo le, da bo za pomladjo prišlo poletje in nato jesen, ko bomo obirali tudi sadove.

3. marca smo imeli, v roku enega leta, 5. video-večer, ki sta ga pripravila ga. Damjana Weber in g. Emil Šinkovec. Prijetno je namreč videti in pogledati nazaj, kaj vse smo delali, rekli . . . Vse to nas še bolj obvezuje, da nadaljujemo naše delo na verskem, kulturnem in družabnem polju.

Video-večer so nam popestrili mladi fantje, Stane, Kristijan, Martin, Štefan in Aleksander. S polko in valčkom so nas prepričali, da bo to dober ansambel, le vztrajati bodo morali skupaj.

ULM

Dušnopastirski urad iz Ulma je bil letos gostitelj 7. srečanja laičnega gibanja v Evropi, ki se imenuje Svet slovenskih krščanskih izseljencev v Evropi. Letošnjega srečanja so se udeležili tudi predstavniki iz Čedadada, seveda prvič. Poleg organizacijskih zadev je gibanje organiziralo tudi dve predavanji: prvo je imel prof. Stanovnik iz Ljubljane z naslovom Problem sprave in luči sedanjega političnega položaja na Slovenskem, drugo pa g. Cvelbar s temo Slovenci se vračamo v Evropo.

G. prof. Stanovnik je kratko orisal zgodovino, ki je bila potrebna, da so potem poslušalci lahko sledili dogodkom in dejanjem, ki so se zgodila v zadnjem času. Lepo je orisal vse tri značilnosti sprave, t. j. moralno, kulturno in politično, tako da bodo poslušalci ob marsikaterem dogodku v Sloveniji bolj dovzetni za razne načine in reakci-

je, ki so potrebne ob prebolevanju novejših zgodovine in njenih posledic.

G. Cvelbar je pa v svojem predavanju prav tako šel v zgodovino in sicer za nekaj sto let nazaj in potem iz raznih zgodovinskih značilnosti potegnili pomembne faktorje, ki so botrovali slovenski kulturi, gospodarstvu in povezovalju in naslanjanju Slovencev na svoje sosede in države. Lepo je tudi prikazal negativne strani ali značilnosti, ki smo jih hitro povzeli v novejši zgodovini, ali bolje rečeno, morali prevzeti, saj je rdeča knjižica bila vse.

Po uspehih predavanjih so bili tudi plodni in dolgi razgovori med predavatelji in poslušalci, kot tudi med samimi poslušalci, saj vsak je hotel čimveč prispevati in, kolikor se le da, dobiti ustrezen odgovor ali pojasnilo na kočljiva vprašanja. Težko je namreč v nekaj mesecih pomesti in pozabiti zgodovino zadnjih sedemdeset let ali novejših petinštirideset. Predavateljema — oba sta bila od Medškofijskega odbora izobražencev iz Ljubljane — pa bodo še dolgo ostali v spominu Slovenci iz Ulma, ki so se tako zelo zanimali za domačo Slovenijo, svojo državo, saj nikomur ne more biti vseeno, kaj bo jutri in kako bo jutri s Slovenijo.

Svet slovenskih krščanskih izseljencev se je s svojim delom tudi predstavil novim ljudem, vsega pa v tako malem času ni bilo možno, zato so laična regionalna vodstva dolžna, da si najdejo svoje področje poleg osrednjih skup-

nih akcij in nalog. Zavzeli so se za še tesnejše povezovanje s krščanskimi ustanovami doma: z nekaterimi se bo treba še povezati, z drugimi pa sodelovanje poglobiti in razširiti.

Tudi letos bo srečanje na Sv. Višarjah in to 4. avgusta. Podrobnosti bodo znane pozneje.

Vodstvo SSKIE je ob koncu izreklo priznanje Slovencem iz Ulma za „domačo gostoljubnost“, vodji dušnopastoralnega urada iz Ulma, g. Dvoržaku za odlično organizacijo, domačemu župniku g. Buciku pa za duhovno podporo srečanja. Obenem naj omenim na koncu še to, da je gospod Bucik v nedeljo pred srečanjem s svojim deliškim zborom zapel pesem Vsaj malo mira. Pesem je bila kot nalašč v tem času, ko je bilo tako vroče v Zalivu in nič kaj veliko mirneje tudi v naši domovini, ki se noče in noče ohladiti in ogreti za razumno delo in razgovor.

OBERHAUSEN

Zapisati moramo spet *žalostno novico* o smrti mladega dekleta. V Essnu je nenadoma preminila 24-letna Anita Zjača. Zjutraj, ko jo je mati hotela zbuditi, jo je našla v postelji mrtvo. Zadela jo je kap. Dve sestri žalujeta za njo in neopisna bolečina je ostala v srcu matere in očeta. Bila je tik pred poroko, njen fant ni mogel razumeti tako nenavadnega konca vseh lepih načrtov in želja, ki sta si jih gradila še do včeraj

Grojzdkov Lukec iz Grünwalda pri Münchnu je postal božji otrok, ko ga je njegov stric med mašo krstil.

skupno. V veri, da jo je Bog poklical k sebi, smo jo pokopali na essenskem pokopališču. Pospremilo jo je na zadnji poti med nami veliko število Slovencev in njenih prijateljev in sodelavcev.

Objavljamo tudi sliko pokojnega Avgusta Bezjaka, o katerem smo poročali že v prejšnji številki.

V mladinski skupini v naši župniji smo se večkrat spominjali obiska mladih iz Münchna. Skušali smo ovrednotiti to srečanje z več vidikov in se poglobljali tudi v pomen povezovanja slovenske mladine na Nemškem. Govorili smo o bodočih načrtih, o smučarskem tednu v aprilu v domovini. Tam bomo tudi poskušali navezati stike s kakšno skupino. V maju pa bomo seveda skupaj z drugimi skupinami iz slovenskih far sodelovali tudi na srečanju v Königsteinu.

V Essnu sta praznovala svojo *srebrno poroko* Marija in Ivan Kavčič. Oba sta zavzeta in znana delavca za slovensko skupnost v tem mestu. Ivan je že precej let predsednik slovenskega društva Bled. Znan je po svoji pripravljenosti pomagati vsakemu po svojih močeh. Največje veselje in bogastvo njunega življenja pa so seveda otroci, ki so bili ta dan zbrani okrog njiju. Pri maši smo se zahvalili za neštete božje darove njunega 25-letnega skupnega življenja. Potem so jima v društvu pripravili prijatelji pravo kulturno prireditev. Bog naj ju še dolgo ohrani zdrava med nami.

Slovenci v Wettru so si zadali nalogo, da uredijo svoje vrste, da bi življenje v skupnosti postavili na bolj

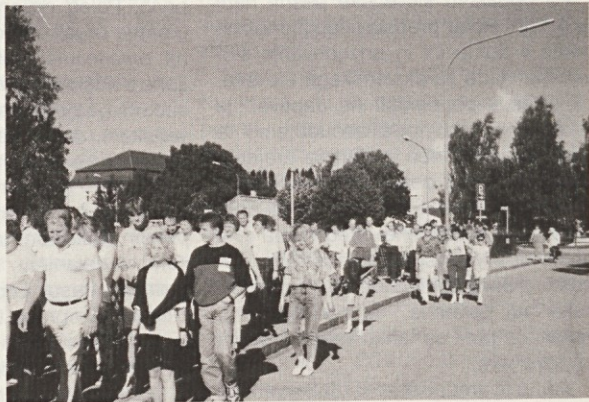
Pokojni Avgust Bezjak

organizirano raven. Nekaj težav se je pojavilo kljub veliki zavzetosti in navdušenju za slovensko stvar. V pogovoru so določili nova pota, nove načine sodelovanja in upoštevanja vseh želja, tako da bo mogoče v prihodnje še bolj urejati vse skupne zadeve predvsem v zvezi s šolo in slovenskim bogoslužjem, ki ga imamo v tem kraju enkrat na mesec.

MÜNCHEN

● Ko sredi marca poročamo o naši fari, smo tik pred *materinskim dnevom*, ki je eden naših najlepših prazni-

Na izletu münchenskih Slovencev v Passau, ob sotočju Donave in Inna na nemško-avstrijski meji.

kov. Veliko je bilo truda in vaj zlasti pri učiteljih, pa tudi pri učencih, vsaj pri večini. Prav zanima nas, kako bodo najmanjši odigrali svojo Veselo šolo, srednji Muco copatarico, višji pa prizor iz Revizorja. Da bo dekleški zbor ubrano zapel, smo prepričani.

● *K nedeljskim mašam* nas letos prihaja poprečno 120. Ker je vedno nekaj ministrantov — nekateri so pa odrasli in torej prenehali ministrirati —, ker redno bereta berili Peter ali Martina in ker nam pri vsaki maši igrajo orgle in pojejo pevci ter vsa cerkev, so te naše maše res lepe. Prav zadnji čas nam je nemški duhovnik, upokojen vseučiliški profesor, rekel, da so naše pesmi veliko lepše kot njihove. Tudi zaveš o pomenu pogostega obhajila je z leti v naši zelo zrastle.

● Na *prve petke* zvečer imamo v župnijski kapeli vsak mesec enourno bogoslužje: mašo, rožni venec in litanije. Skupina rednih udeležencev ni velika, je pa vztrajna. Še vedno upamo, da se bo število zvečalo.

● Sobotni *pouk* smo imeli izjemo — tudi zadnjo soboto v februarju, ker nam je zmanjkalo časa za vaje.

● *Prvoobhajanci* in *birmanci* se pripravljajo na svoj praznik, ki bo 23. junija.

● *Ministranti* so se dobili na pogovor o mašni službi.

● *Mladinska skupina* se je na svojem srečanju pogovorila o upravičenosti vojne. Udeležba je bila tako številna kot še nikoli doslej.

● *Župnijski svet* je na svoji seji pregledal delo fare v zadnjih dveh mesecih in ga začrtal za prihodnja dva meseca, obenem se pa dotaknil celotnega delovnega programa do poletnih počitnic.

nizozemska

LINDENHEUVEL

V začetku marca je društvo sv. Barbare, ki ga kot predsednik že leta vodi g. Slavko Kropivšek, imelo svoj vsakoletni *družinski večer*, ki je lepo povezal naše ljudi in obnovil spomin na naše korenine.

Naši nadebudni „škrjančki“. Naj ne pozabijo na svoje korenine... V III. tisočletju bodo ti imeli besedo.

Hvala vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi.

HEERLERHEIDE-BRUNSSUM

Drugo nedeljo v marcu je Zvon *uspešno nastopil* v Den Haagu skupno z več holandskimi pevskim zbori. Izredno važno je, da se Slovenci prav v teh časih, ko Slovenija začenja uveljavljati svojo suverenost, v očeh tujega sveta predstavimo kot kulturni narod, ki ve, kaj je in kaj hoče.

Zvon, ki je slavil že biserni jubilej delovanja, zasluži naš aplavz.

Nujno prosim, da moji korespondenti popravijo mojo poštno številko.

Namesto: B-3640 Eisdan mora biti B-3630 Eisdan.

Iskrena hvala vsem za velikodušne darove in prid Doma srečanja na Sv. Višarjah.

Romanje v Rim: Ga. Marija Čotar-Novak, Aster straat 9, B-3660 Opglabbeek, telefon: 011 / 855326, organizira romanje v Rim. Odhod bo 20. junija. Smer: Milano, Florenca, Assisi, Rim. Povratek 1. junija.

Romanje toplo priporočamo.

Kandidati naj se javijo čimprej.

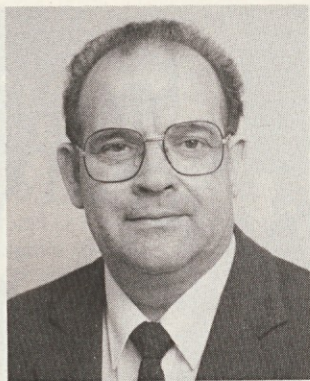
berite in širite našo luč!

švedska

STOCKHOLM

● Po enkrat na mesec se dobimo pri slovenski maši po posameznih večjih središčih od Stockholma sredi Švedske do Malmöja na jugu. Pride nas skupaj od 15 do 70, kakor kje in kakor kdaj. Ti navidez enolični shodi skoraj zmeraj postrežejo s kakim presenečenjem ali omogočijo srečanje, ki nam odstre kakšen zanimiv vidik slovenstva v svetu.

Zadnje nedeljo v februarju se nas je v kripi stockholmske stolnice zbralo komaj okrog petnajst. Gripa, zimske počitnice in smučanje v švedskih hribov so bili vzrok, da nekaterih znanih obrazov ni bilo videti, zato smo toliko hitreje postali pozorni na mlado družino s tremi otroki, ki je nismo poznali. Po maši se najprej predstavi oče: „Janez, doma z Bleda. Že več kot leto živimo v predmestju Stockholma. Pogosto smo v stolnici pri drugih mašah, zdaj smo pa odkrili še slovensko, da bomo lahko prihajali tudi k tej. In moja žena, Norvežanka,“ predstavi svojo boljšo polovico. „Norveško pa ne znam.“ „Saj se lahko pogovorimo kar po slovensko,“ odvrne gospa Heidi. Nekaj časa so vsi živeli na Bledu, in slovenska beseda ji je tako tekla, da

Rajni Silvo zdaj počiva ob župnijski cerkvi v rodnih Hočah pri Mariboru.

sogovorniki še opazili niso, da ni Slovenka. Zanimivi so otroci. Tako korajžno, kakor so se predstavili v slovenščini, se pogovarjajo tudi švedsko in norveško. Tudi najmlajši, Jani, čeprav še ni dopolnil sedem let.

Pogovor je nanesel na Norveško, ki je bila leta 1905 v podobnem položaju kot danes Slovenija. Celo švedski zgodovinarji radi ugotavljajo, kako sta v prejšnjem stoletju v času medsebojne unije Švedska in Norveška blokiral drugo drugo. Po razdružitvi leta 1905 pa sta svojo ustvarjalnost lahko usmerili v razvijanje dobrih sosedskih odnosov. Norvežani zelo cenijo svojo samo-

stojnost. „Ponosna sem, da sem Norvežanka,“ je povedala Heidi. „Na Bledu so me imeli kar za Švedinjo in vedno znova sem jim morala dopovedovati, kaj sem.“ Vsaj od Slovencev bi bilo pričakovati več pozornosti do manjših narodov. Ko moramo kot izseljenci razlagati, od kod smo in kdo smo, bi človek najraje zabrusil: Toliko se pa že lahko potrudite, da boste svoje sosede iz skupne evropske hiše poznali vsaj po narodnem imenu.

● Zadnje čase je bilo na Švedskem narejenih nekaj pomembnih korakov za uveljavljanje slovenskega imena. V nedeljo, 24. februarja, je bil v Holsbybrunnu pri Vetlandi ustanovljen Medregionalni odbor Svetovnega slovenskega kongresa za Skandinavijo. Na istem srečanju so predstavniki slovenskih društev sklenili, da se dosedanja Koordinacija slovenskih društev, ki je bila v sklopu Jugoslovanske zveze, preoblikuje v samostojno Slovensko zvezo. Za švedsko državno podporo bi morali imeti vsaj tisoč članov. Ker jih je zaenkrat manj, so nekateri z osamosvojanjem oklevali. Večina pa je bila mnenja, da je za povezovanje idealizem pomembnejši od denarja, zato so se odločili za samostojnost. Za predsednika novoustanovljene zveze so izvolili Branka Jenka iz Halmstada. V pogovoru za Slovenski tednik pri Švedskem radiu je rekel: „Upamo, da nam bo samostojnost prinesla več članstva in

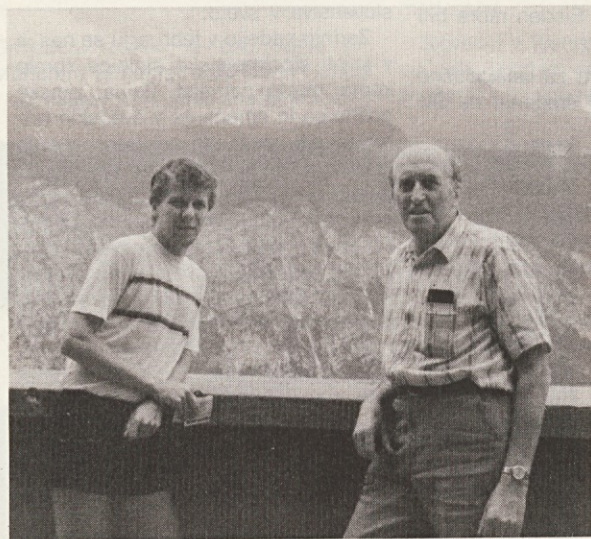
manj birokracije, da se bomo bolj s srcem posvetili slovenstvu.“

● V začetku tega leta smo se poslovili od dveh rojakov, ki sta se vse prezgodaj izgarala pri vestni službi na delovnih mestih.

7. januarja je v Göteborgu za rakom umrl Silvo Zvižaj. Na Švedsko je prišel 1967. leta in se zaposlil pri Volvu. Kot servisni učitelj mehanike za tovrne avtomobile je prepotoval Evropo in velik del Azije. Zelo je bil navezan na Slovenijo. Ko še ni slutil smrti, je rad ponavljal: želim počivati na domačem pokopališču. Zato so njegovo telo prepeljali v domovino. Pokopali so ga 23. januarja v rodnih Hočah, kjer je bil 5. oktobra 1931 rojen.

4. februarja pa se je v Degerforsu sredi Švedske ustavilo srce Janeza Pogačarja, po rodu iz Gorij pri Bledu. Rojen je bil 15. februarja 1930. Imel je zelo trdo mladost. Kot 26-leten mladenič se je leta 1956 podal čez mejo. Namesto v jesniški železarni je od tedaj delal v železarni Degerfors, ki ji je bil zvest do smrti. Njegovi domači, prijatelji, ki so z njim prišli na Švedsko, in sodelavci so se od njega poslovili na pepelnico, 13. februarja, ko smo ga na pokopališču Degerfors položili k večnemu počitku.

Naj rajnika pri Bogu najdeti plačilo za ves svoj trud. Vsem njunim domačim pa naše iskreno sožalje!

Pokojni Janez Pogačar (na desni) ob svojem zadnjem obisku domovine razkazuje prijatelju iz Švedske kraljestvo Triglava.

švica

Dobrodelna prireditev za poplavljeno Slovenijo

Čeprav so ob koncu letošnjega februarja pretekli že štirje meseci, odkar so podivjane vode v dokajšnji meri opustošile lepoto slovenske dežele in poškodovale ali celo odnesle prenekatero delo človeških rok, se ljudje v prizadetih krajih še zmeraj otepajo s posledicami hude novembrske poplave. Medtem je z vseh koncev sveta (zlasti od tam, kjer žive Slovenci) že prispela nemajhna pomoč. Tako je tudi iz Švice bila odposlana lepa količina oblačil in kar čedna vsota denarja.

Kljub temu in zaradi še vedno traja-

razpis štipendij

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije razpisuje štipendije za Slovence po svetu in njihove potomce za študijsko leto 1991/92.

Razpisane štipendije so za naslednje vrste študija:

1) 3—12 mesečno izpopolnjevanje v slovenskem jeziku; etnologiji; kulturni, socialni in politični geografiji Slovenije, muzikologiji; umetnostni zgodovini in zgodovini.

Pogoj je višja ali visokošolska izobrazba.

Tovrstno izpopolnjevanje še posebej priporočamo učiteljem slovenskega jezika v izseljenkih okoljih.

2) obiskovanje celoletnega intenzivnega tečaja slovenskega jezika za tujce,

3) redni študij na Univerzi v Ljubljani.

Na kandidatovo željo mu lahko zagotovimo bivanje v študentskem domu.

Štipendije so namenjene študentom slovenskega porekla, ki so pripravljeni po povratku v državo, kjer živijo, aktivno sodelovati pri ohranjanju slovenskega jezika in širše kulturne dediščine. Sodelovali naj bi tudi pri vzpostavljanju vsestranskih stikov s Slovenijo, predvsem v krajih z večjim številom slo-

venskih izseljencev in njihovih potomcev.

Prijava mora vsebovati:

— lastnoročno napisano prošnjo z navedbo rojstnih podatkov, točen naslov bivališča, opis poteka šolanja in smer študija,

— rojstni list (kopijo),

— fotokopijo diplome in razredna spričevala srednje šole z navedbo vseh predmetov (za redni študij),

— priporočilo slovenskega društva, v katerega je včlanjen kandidat ali njegovi starši, in ostala ev. priporočila.

Prošnjo in navedene dokumente pošljite do 15. junija 1991 na naslov: Republiški sekretariat za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Ljubljana, Župančičeva 6, telefon: 214-820, št. faxes: 061/214-820.

Dodatno opozarjamo, da je na osnovi programa, ki ga predloži kandidat za pridobivanje določene strokovne usposobitve (specializacija in podiplomski študij) možno dobiti štipendijo prek Republiškega sekretariata za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.

dr. Peter Vencelj

Republiški sekretar za vzgojo in izobraževanje za telesno kulturo

dr. Janez Dular

Član Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije za Slovence po svetu

slovenske radijske oddaje

• Köln

vsak dan, razen nedelje

16.15—16.50

na frekvencah 31, 41, 49 m

ter 6140, 7130 in 9770 kHz

v soboto in nedeljo dopoldne ob 9.30—10.20

na frekvencah 41, 49 m ter

5995, 6130 in 7130 kHz

• London

vsak dan

12.00—12.15 na frekvencah

9.61, 11.78, 15.235 MHz

ter 31.22, 25.47 in 16.69 m

v nedeljo dopoldne

11.30—12.15 na istih frekvencah

vsak večer

18.30—19.00 na frekvencah

6.05, 9.77, 11.78,

15.315 MHz ter 49.59,

30.71, 25.47 in 19.59 m

• Vatikan

vsak dan

18.45—19.00 na frekvencah

41 in 49 m ter 1530 kHz

ponovitev naslednje jutro

4.45—5.00 na istih frekvencah.

jočih potreb smo si za 23. februar omislili dobrodelno prireditev v Oltnu, s katero bi še nekoliko pripomogli k odpravljanju zaradi povodnji nastale škode. Važnejša pripravljala dela je prevzela dobra polovica članov oltenske folklorne skupine Encijan, na pomoč pa je pristopil tudi večji del članov solothurnske „martinovanjske“ skupine. Ko so se pridružili še darovalci srečolovnih zadetkov in drugi dobrotniki, je vsa stvar malodane preseгла predvidene načrte.

Prišla je triindvajsetofebruarska sobota. Najprej je bila ob 17.00 maša, nato pa se je začel pester kulturni program. Po skupno zapeti Prešernovi (in Premrlovi) Zdravljici (kitica: Žive naj vsi narodi) in pozdravnem nagovoru domačega duhovnika so nastopili: folklorna skupina Encijan iz Oltne, komorni zbor Slovenija iz Züricha, kvin-

tet Kranjci iz Oltne, duet Doris in Martina, trio Doris, Martina in Valerija, Hvaličeva je zaigrala na klavir, mala Monika pa je s svojim glasom zopet potrdila svojo pevsko nadarjenost.

Sledila je večerja, ki jo je pripravila folklorna skupina, postregla pa z njo martinovanjska. Obema so pomagale še druge pridne roke.

Napočil je zabavni del večera. Brez kakšnega naprosenega ansambla je bilo godbe na pretek: „folklorni“ Jaka, „komorni“ Stane — ob spremiljavi Lojzeta s sinom in Sama, godbenik Jože s sinom, pa zraven še Igor . . . Živahni takti so podžigali pete, le-te pa so vedno znova iskale dobro Martinovo kapljico. Saj to je bil končno tudi namen: z dobro voljo (razpoloženjem) potrditi drugo dobro voljo (pripravljenost) pomagati poplavljenecem v Sloveniji. In prireditev ni bila zaman.

V naknadni zahvali prirediteljem, nastopajočim, sodelujočim, pomagajočim in udeležencem je bilo zapisano: „Odpri ste oči, odpri ste srca, odpri ste roke. In vaše oči so videle, kje najti pomoč; vaša srca so začutila, kaj je treba narediti; vaše roke so uganile, kako izpeljati načrt . . . Zato, hvala vam . . .!“ Naj bodo te besede še enkrat izraz zahvale vsem, ki so nam pripravili ta lep večer in tako omogočili zbrati določen prispevek za naše rojake v poplavljeni domovini — deželi Sloveniji.

nove knjige

Nora Beloff

ZAPRAVLJENA DEDIŠČINA JOSIPA BROZA-TITA

Pisateljica te knjige je angleška novinarka. Skoraj 30 let je pisala v znani londonski dnevnik The Observer. S knjigo o Josipu Brozu-Titu je zaslovela posebej v evropskem svetu. Delo je bilo takoj prevedeno v glavne evropske jezike. O Titu sporoča z dokumentarnimi pričevanji, kakšen je bil njegov vzpon, kako si je znal s pomočjo komunistične partije ustvariti lik pravega junaka in osvoboditelja, kako se je po vojni sprl z Moskvo, se uvrstil proti Zahodu med „neuvrščeni“, kakšna bajka je bilo slovitoupravljanje v gospodarstvu. Posebno, precej obširno poglavje je odmerjeno legendi o osvoboditvi Jugoslavije, o komunističnih lažeh med vojno in po njej o komunističnem preslepljanju Winstona Churchilla, slednjič o nesmrtnosti komunizma. . .

Knjiga je bila v Jugoslaviji prepovedana, kar je bilo prav gotovo nehotena komunistična propaganda. Avtorica nam je predstavila knjigo, ki bo za zmeraj razbila bajko o Titu zmagovalcu in vojskovodji. Za Slovence je posebej pomemben prav dokumentarni odstavek „Kako so preslepili Churchilla“, saj je po njem nesporno izpričano, kakšen nečasten delež je imela angleška, sicer konservativna, medvojna politika kot glavni pomočnik pri pomoči partizanstvu, pa tudi kako je s pomočjo londonske naklonjenosti Titu uspelo, da je ob koncu zadnje vojne zmagal s svojo diplomacijo, medtem ko je bil na vojaških frontah s svojimi brigadami in divizijami poražen. Brez angleške pomoči bi bil med glavnimi poraženci v zadnji vojni. Nekaj strani je posebej posvečenih angleškemu vračanju domobrancev in drugih slovenskih protikomunistov po vojni v Jugoslavijo,

potem ko jim je Anglija sprva obljubila azil na vetrinjskem polju na Koroškem.

Kot pravi urednik knjige, je „gonilna sila pisanja Nore Beloff vedno bila kljubovati splošno sprejetemu javnemu mnenju o političnih in mednarodnih vprašanjih. Tako se je pogosto našla v nasprotju z oblastjo, kar se ji je pripetilo tudi na njenem zadnjem potovanju po Jugoslaviji leta 1984, tik preden je dokončala pričujočo knjigo.“

Knjiga na 270 straneh je izšla pri Založbi za Alternativno teorijo v Mariboru. Prevedla jo je Neva Predan.

France Pibernik TEMNI ZALIV FRANCETA BALANTIČA

France Balantič je 24. novembra 1943 zgorel kot domobranec v Grahovem v Krajčevi hiši, ki jo je dal zažgati Daki. Balantič bi bil šele čez pet dni star dvaindvajset let. Bil je pesnik po vsem svojem bistvu, nič manjši kot trije drugi slovenski pesniki, ki so prav tako mladi umrli, Kette, Murn in Kosovel. Seveda se ni smelo dolgo o Balantiču v Sloveniji pisati, pač prepoved partijskega enoumja.

Po desetletjih so pesmi izšle pred nekaj leti končno tudi doma. Sedaj je France Pibernik izdal „portretno skico“ Franceta Balantiča. Opisal je njegovo pot, osebno, družinsko, prijateljsko in pesniško. To je pošten poskus, iz dokumentov, pričevanj in vsega drugega pokazati resnično pesniško podobo.

Naj za osvetlitev Balantičeve poezije ponatisnemo enega njegovih sonetov, v katerem se pogovarja z Bogom. (Izraz „ubog hudič“ je vzet od srednjeveških svetnikov. Z njim so hoteli povedati, kako se pred Bogom čutijo kot popoln nič.)

*Ti veš, da sem samo ubog hudič,
veš, kakšnih rož si vdihnil krvi blazni,
Ti, Bog, ki daš utripati golazni,
zardeti češnji, kot da je deklji,
ki daš, da soncu se razgali grič,
zasej se vame in srce izprazni,
odreši me sveta, te težke kazni,
da bom ostal s teboj brez vsakih prič!*

*Na dnu vsega se peniš Ti, si Ti,
Ti, jezero, neskončno hladni vali,
še le pri Tebi vse se umiri.*

*Da boji bi pri Tebi se končali!
Tako sem slab, le up se Te drži,
Ti Gospodar si duše in živali!*

Edvard Kocbek

DNEVNIK 1945, 1946 I., 1946 II.

Cankarjeva založba v Ljubljani je te dni izdala tri knjige Kocbekovih dnevnikov: prvi obsega njegove zapise od 1. septembra do 22. decembra 1945, druga dva pa celo leto 1946.

O Kocbekovi medvojni vlogi so celó med slovenskimi katoličani zelo različna mnenja. Medtem ko ga „napredni“ kristjani tudi kot politika in udeleženca na strani revolucije kujejo v zvezde, gledajo drugi v njem nekakšnega uskoka v katoliškem taboru, ki je služil partiji kot — izraz je iz partijskega slovarja — „koristno budalo“. Da se ga je partija znebila, takoj ko ga ni potrebovala več, je znano. V emigraciji je prof. Geržinič pred leti, ko je bil Kocbek še živ, zapisal: „Kakšna je Kocbekova subjektivna krivda, ne vem, to bo moral sam urediti z Bogom, objektivna je vsekakor ogromna.“

Njegov dnevnik, ki je sedaj izšel, je vsekakor zanimiv. Iz dnevnika prepisujemo nekatere odstavke.

3. 9. 45

Pogovor s Snojem (ministrom begunske londonske vlade, ki je prišel proti koncu vojne v Slovenijo, da bi spravil sprta tabora, op. NL).

Poklicali so ga z ostalimi na pripravo za v London. Pravi, da so ga naši začeli opazovati. Morda slutijo, da dobiva gradivo o **masovnih pokolih v Kočevskem Rogu**. Tako mi je pokazal pismo človeka iz bele garde, ki se je po naključju rešil smrti in zbežal k Angležem. Pisma še nisem prebral, pa je po njegovem mnenju strahotno. Pravijo, da so naši vsega skupaj poklali okrog 3000 domačih članov domobrancev. Pred očmi se mi je stemnilo zaradi bremena, ki mi je leglo na dušo, in zaradi **laži partijcev in nevednosti raznih Vidmarjev**, s katerimi odgovarjajo na vedno večji ljudski nemir.

Vedno bolj sem zaskrbljen nad histrojtostjo in grobstvijo, s katero **partija** — od Tita navzdol — **gradi novo, centralizirano Jugoslavijo**. Imam občutek, da

se slovenski narodni program ne bo izpolnil niti po zemljepisnem edinstvu niti po politični suverenosti in gospodarski neodvisnosti. Radio Beograd govori na primer o Jezerskem nekje v zahodnem delu države, radio postajo v Primskovem je dal prenesti Djilas, čeprav je last bivše Prosvetne zveze, pokoli v Rogu in zadeve s Trstom odkrivajo notranji in zunanji neuspeh.

5. 9. 45

Govoril je (Snoj) danes s Kardeljem. Potem ko mu je pokazal pismo in prepustil kopijo, je Kardelj dejal, da so se nepravilnosti res godile, toda ne od strani OZNE, ampak od strani vojaških oblasti (ki pa so deloma uporabljale formo vojaških sodišč), niti ne v višini 3000 žrtev, ampak **kvečjemu nekaj stotin**. Snaj mu je predočil politične posledice na podeželju, toda Kardelj na dvakratno ponovitev tega dejstva ni hotel reagirati.

19. 9. 45

Trstenjak. Na kratko sva govorila. On je poln optimizma. Ima zveze z OF, OZNO in partijo.

Vedno bolj se razkriva igra partije, ki bi rada obvladala položaj z vezanjem raznih načinov, ko ga frontalno ne more. Ko ne more v obliki prave, svobodne demokracije, s svobodnim, prepričanim pristankom ljudi, pa ga z narodnim gibanjem OF, z ideološkim (zgodovinskodružbeno) utemeljevanjem, na koncu pa z **OZNO, ki s svojo brezobzirno prakso** paralizira vse svobodno in iskreno življenje in **vzbuja smrten strah**.

na platnicah 1946/II.

Prvo, uspešno katoliško progresivno akcijo vidim v tem, da prevzamemo Verski list, da pravilno preusmerimo Mohorjevo družbo, da začnemo s prevzgojo duhovništva, da prebudimo kvalitetno življenje in delovanje osnovnega dela katoličanov in da delamo v smislu preureditve organizacije Cerkve in njene kulturnopolitične preorientacije v smislu slovenstva itd.

Kidrič je na vse to odgovoril užaljeno in brez volje ali širokega razumevanja. Na te moje predloge se sploh

ozrl ni, **začel jih je smešiti**, kje pa imaš ljudi, saj je nad 70 % duhovnikov zločincev, saj so vsi taki pravi dobri katoliški intelektualci sredinci, ostalih pa se sploh ni dotaknil. Kratko malo je izjavil, da nima zaupanja v te načrte in v ljudi. To je seveda takoj pokazalo na **strah partije pred svetovnonazorsko krepitevijo katoliške religije**. Tega pa seveda ne morejo dopustiti.

vrenje v slovenskem kotlu

(Nadaljevanje s 13. strani)

ke za poseganje v notranje politične razmere v Jugoslaviji. Tokrat se je predsedstvo zvezne države postavilo na stran srbskih komunistov in za tako svojo opredelitev uporabilo tudi vojsko. Slovensko predsedstvo protestira proti temu, da je bila zoper demonstrante **uporabljena groba sila**, kar je terjalo celo človeška življenja. Slovenija zahteva, da **se vojska umakne iz politike**. O razdružitvi od Jugoslavije se morajo pogovarjati med seboj posamezne republike, ne pa zvezni organi. Pogovori naj ne potekajo več v Beogradu.

11. marca je na Terazijah protestiralo kakšnih 50.000 študentov, ki so se jim pridružili tudi delavci, na Ušcu pa je 100.000 mitingarjev, ki so jih tja vozili iz delavskih organizacij, podprlo Miloševića. A mnogi mladi od teh so se hoteli pridružiti študentom na Terazijah.

Po mestu so še vedno razporejali vojaške enote. Zjutraj so ožje središče mesta zasedli študentje. Ti so zahtevali takojšnjo **odpravo izrednega stanja, izpust Draškovića in drugih aretirancev, odstop vodstva beograjske TV, srbskega notranjega ministranta in Miloševića**.

Študentski protest se je vse bolj spreminjal v protest opozicije in razumnikov. Podprli so jih tudi študentje v Novem Sadu in Kragujevcu.

po DELU, Lj., 11. in 12. 3. 91.

ODMEVI V TUJEM TISKU

Glavne ugotovitve tujega tiska lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

Jugoslavija je videti čedalje bliže eksploziji. Če je Balkan sod smodnika

sredi Evrope, je Jugoslavija zažigalna vrvice. Srbija je na robu državljanske vojne. Srbska zvezda vedno bolj zahaja. Zadnji dogodki lahko pomenijo **začetek konca** trdnjave **komunizma** v Jugoslaviji. Razmere so podobne razmeram v Romuniji: Milošević skuša ohraniti oblast s Ceausescovimi metodami. To je Trg nebeškega miru po beograjsko. Nasilje na beograjskih ulicah bo Slovenijo in Hrvaško le še bolj prepričalo, da je njun odhod iz države nujen.

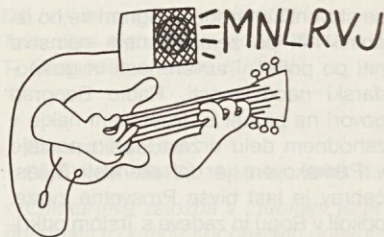
Srbija si zasluži oznako „bolnega moža na Balkanu“, saj je bolna gospodarsko, še bolj pa politično. Zaradi njene boleznii grozi nesreča celotnemu Balkanu. V svojih blodnjah, da bi bili „Herrenvolk“, skušajo Srbi podjarmiti ostale narode v Jugoslaviji. Nikjer v Evropi danes ne **kršijo človekovih pravic tako sistematično**, kot počno to Srbi na Kosovu. Novo komunistično vodstvo v Beogradu (Milošević) se vrača k starim metodam partije, pošilja policijo nad opozicijo in daje surovo pretepati lastno prebivalstvo, ki zahteva demokratske pravice.

Sedanji dogodki v Beogradu so povsem razkrili **prepletenost Miloševićega srbskega vodstva z armado**, ki vidi v zavezništvu z Miloševićem svojo prihodnost — in obratno. Generali verjamejo, da jim bo on zagotovil plače in pokojnine. Vojska, ki je doslej že zapravila pravico do naziva jugoslovanske, je postala celo eden od udeležencev državljanske vojne v Srbiji. Z grobim napadom na demonstrante je Beograd izgubil pravico govoriti v imenu vse Jugoslavije.

Zdaj je mogoče tanke in vojsko pričakovati tudi v Sloveniji in na Hrvaškem, ki sta se sicer uprli zveznemu predsedstvu, ko je to spraševalo, ali naj v Beogradu pošljejo na ulice vojske. Mogoče bodo zadnji dogodki v Beogradu vplivali na Evropsko skupnost ter na avstrijsko, nemško, italijansko in francosko vlado, ki s svojimi izjavami v prid enotnosti Jugoslavije dejansko podpirajo komunistični režim v Beogradu. **Razpad Jugoslavije bi bil nekaj dobrega**.

Zadnji dogodki bodo vplivali tudi na stališče številnih držav, ki s svojimi izjavami o podpori notni Jugoslaviji ne hote podpirajo komunistični režim v Beogradu.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● NEPRAVILNE IZRAZE ZAMENJAJ S PRAVILNIMI.

- Zasigurajte si pravico do poti čez travnik!
- To ti zna še prav priti.
- Najbrže ga ne bo na vzven.
- Nedavno tega se je zgodila nesreča.
- Nedolgo tega smo bili v gledališču.

● NAPIŠI NA KONCU STAVKOV PRAVILNA LOČILA.

- Ne vem, komu naj dam pomarančo
- Povej mi, kaj si videl na semnju
- Kaj ti je bilo najbolj všeč
- Vem, za kaj sem na svetu
- Ugani, kam se odpravljam

● POSTAVI NA KONCU STAVKOV PRAVILNA LOČILA.

- Brž spat
- Otroci so že pod odejo
- Kaj bi pa spet rad
- Naj se ti želje izpolnijo
- Kaj pa je tebe treba bilo

● POIŠČI NASLEDNJIM BESEDAM PROTIPOMENKE.

- Bolezen, dobrota, govoriti, izpisati, izstopiti, konec, majhen, mehek, neumen, oditi, ozek, tenek, svetloba, veselje.

● SLEDEČIM SKUPINAM BESED POIŠČI NADPOMENKE.

- PRIMER: harmonika, klarinet, boben — glasbilo
- čevljar, krovec, kovač
  - kladivo, žaga, oblič
  - top, minomet, revolver
  - golob, grlica, galeb
  - mleko, bencin, pivo

● VSTAVI I ALI v.

- Mladi bra.ci so nad novo knjigo zelo navdušeni.
- Kako se ta vaš č.o.n v vetru guga!
- Kdaj pripelje reši.ni avto?
- Plesa.ki sem se priklonil do ta. .
- Janez leze kot po.ž.

● VSTAVI I ALI Ij.

- O trenutek zaže..en!
- Letos so po..ski pride..ki zelo dragi.
- Odš..a je s prijate..ico na živi..ski trg.
- Prodajamo škat..e in škat..ice.
- Muzej bo do nada..nega zaprt.

● VSTAVI n ALI nj.

- Že smo zaslišali bob ..enje gromov.
- Takoj zatem pa zvo ..enje zvonov.
- Teta je odpotovala k bliž ..im in dalje ..im sorodnikom na Gore ..sko.
- Ta mož je malo premak ..en.
- Hra ..enje gosi je zanimivo delo.

● VSTAVI u ALI v.

- V novo hišo smo se letos ..selili.
- Kar na kavč se ..lezi.

martin krpan z vrha

Kdor če iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj.

Slišal sem, da vsi ljudje vse vedo; na vsem svetu se pa vse dobi.

Da bi se le vsi ljudje vselej držali svojih besedi tako, kakor se mislim jaz, ako me Bog ne udari; pa bi nihče ne vedel, kaj se pravi laž na zemlji. Toda svet je hudoben ter ne pomisli, da je Bog velik, človek majhen.

Pravijo, da Bog nima rad, če pride kdo z jezo v srcu pred sodni stol.

Če kdo kakega slepca ali belouško ubije, še ne ve, v kateri grm bi jo obesil, da bi jo videlo več ljudi.

Kar Bog da, tega se človek ne sme braniti.

Ni grjega na tem svetu kakor to, če se kaj da, potlej pa očita! Kdor noče dati, pa naj ima sam!

Saj menda veste, kako je dejal rajnik Jernejko na Golem: „Ali ga bom s pogačo pital, kadar se s kom kregam! Kar ga bolj ujezi, to mu zabelim!“

Vsak človek je tak, kakršnega je Bog dal. Vsak ima nekaj nad sabo: kdor ni grbast, morda pa je trobast!

Kadar se človek zasukne s pravega pota, naj bo še tako močan, pa se vendar boji, če veja ob vejo udari.

Ampak je vendar vsak delavec vreden svojega plačila, to sem v cerkvi slišal.

Vselej pravijo: bolje drži ga, kakor lovi ga!

To ni dano vsakemu človeku, da bi vedel, kje je.

- Ali ste otroka že . pisali v šolo?
- Pri smučanju se je . vrstila med prve tri.
- Starček je tiho . vstopil v kapelo.

● **NASLEDNJE IZRAZE ZAMENJAJ Z USTREZNEJŠIMI.**

- Dati na znanje, deliti isto mnenje, dopasti se, izgledati zdrav, imeti kaj za jesti, parobrod, podstopiti se, položiti prisego, priti k sebi, pustiti

ga pozdraviti, stati slabo, ura gre naprej; vstopiti, brez da bi pozdravil; vzeti obljubo nazaj.

● **STALNE BESEDNE ZVEZE ZAMENJAJ Z BOLJ RAZUMLJIVIMI IZRAZI.**

- Beseda ni konj.
- To nima ne repa ne glave.
- Otroci so mu zrasi čez glavo.
- Trga hlače po šolskih klopeh.
- Igra se z ognjem.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **GLAGOLSKI STAVKI:** Želela se je pogovoriti z Ančko. Oče je odšel na dvorišče, da bi popravil avto. Ko sem šel mimo, sem se oglasil pri vas. Ko sem prišel na goro, sem si privoščil šilce sli-vovke. Če odkrito povem, takšnega le-nuha še nisem srečal.

● **BESEDE S SPREMENJENO BESEDNOSTVOM:** Prav. Skoraj. Za ali proti. Bomba. Tabu.

● **SAMICE:** Krava, fazanka, golobica, gos, košuta, kobila, kosovka (koska), labodka (labodica), levinja, medvedka, psica, raca, tigrice, volkulja, vrabica (vrabka, vrabčevka), zajkija (zajka).

● **ZBORNE BESEDE:** Fantu so kolo ukradli. Ali greš po časopis? Za večerjo bo obara s cmoki. Kar naprej se gleda in ogledalo. Le kje sem pozabil dežnik?

● **PREVZETE BESEDE:** Aut, čau, džez, hunta, emajl, džentlmen, kazino, komedija del arte, kokakola, koktajl, kontejner, kavboj, knokavt, lejdi, mafija, matineja, menu (meni), pica, pomfrit, šanson, spiker (špiker), šport, vikend, žeton, žurnal.

● **DOMAČE BESEDE:** Popačiti (izmalčiti, skaziti obliko), uvoziti, napraviti močan vtis, zbrati se (osredotočiti se, poglobiti se v kaj), popraviti, izkoriščanje, nevednež, spor, stik, predmet, načrt, položaj, neposreden, posamezen, zmeden, nepristranski, postopen (rastoč), stvaren, svojevrsten, strpen.

● **PRAVILNI IZRAZI:** Zanj je bil za poroka pred sodiščem. Sosedje ga vedno hujskajo (ščuvajo, podpihujejo) proti ženi. „Potrudi se, pa bo šlo!“ Prekliči besedo! Vse je odvisno od vremena.

● **VPRASHANJA O SAMOSTALNIKI:** Kaj je kos sili? Kaj je zvijača sili? Čemu je zvijača kos? — Kaj iščete v jajcu? V čem iščete dlako? — Kaj ne pozebe? — Kaj se je samo odprlo? — Kaj se je ujelo v past? V kaj se je ujela miška?

● **PROTIPOMENKE:** Nočiti se, lenariti, prepovedati, molčati, hvaliti, najti, prodajati, razlagati, nazadovati, osiromašiti (obubožati), skrajšati, popraviti, ugasniti, vstati, mazati, biti buden, odgovarjati, končati, zbuditi se, ozdraveti.

● **NEDOVRŠNI GLAGOLI:** Dovoljujem, kupujem, ležim, migam, načenjaj, načrtujem, delam, oblačim se, obujam se, odločam se, odpiram, oziram se, plačujem, posojam, prebadam, premišljam, prepovedujem, rešujem, sedim, sikam, skačem, stopam, delam, suvam, udarjam, urejam, vračam, jemljem.

● **PO TRI PODPOMENKE:** Rak, pljučnica, jetika. Lipa, kostanj, smreka. Žlica, vilice, nož. Hlače, suknjič, suknja. Ded, babica, mati.

● **PRAVILNE BESEDE:** Ali greš z mano na razstavo? Jutri praznujemo dedovo šestdesetletnico. Po pouku smo se zares oddahnili. Pokanje se je oddaljvalo. Tekma se je končala s smešnim izidom.

izražajmo se lepo

Dela kakor avtomat. — Razmere so naredile iz njih avtomate. — Osebe njegovega romana so brezdušni avtomati.

o

Če si rekel a, reci tudi b. (= Nadaljuj, povej vse.)

o

Ba, kaj mi morejo! — Ba, to so čenče!

o

Babe se zbirajo, dež bo. — Kamor si hudič sam ne upa, pošlje babo. (= Ženski se posreči izpeljati tudi navidez neresljivo zadevo.) — Baba pa je, baba. (= Postavna ali sposobna ženska.) — Kaj se bojiš, baba? (= Strahopeten moški.) — Lahko mi poveš, saj nisem baba. (= Klepetav moški.) — Babo žagati. (= Šega ob koncu zimske dobe, da se prežaga lutka iz slame in cunj.)

o

Bil je za babico pri ustanovitvi društva. — Veliko babic — kilav otrok. (= Kjer sodeluje preveč ljudi, ni pravega uspeha.)

o

Pri njih je pravi babilon. (= Velik nered, zmešnjava.) — Kakšen babilon pa imate. — Na ladjji je bil cel babilon jezikov. (= Govorilo se je dosti različnih jezikov.) — Njegovo govorjenje je bilo zame prava babilonščina. (= Nekaj nerazumljivega.)

o

To ti je velik babjak. — Pustili so puške in zbežali, babjaki!

o

Zakaj pa ste taki backi? (= Pohlevni, ubogljivi ljudje.)

v družini

prikrivanje resnice

Ločimo dve vrsti laži: nedolžne, ali laži v sili, in kosmate, oziroma debele laži.

Debela laž je trditev, za katero vemo, da je napačna. Nedolžna laž pa je trditev, ki sama po sebi ni napačna, v kateri pa izpustimo bistveni del resnice.

Dejstvo, da je laž nedolžna, je ne naredi nič manj lažne in zato tudi ni nič bolj opravičljiva. Nedolžne laži so lahko enako razdiralne kot debele. Vlada, ki ne pove ljudem bistvene informacije, jo zamolči oz. cenzurira, ni nič manj licemerska, kot če bi govorila laži.

In ker je prikrivanje bistvenih podatkov v očeh mnogih manj graje vredno, je to najpogostejša oblika laži. Takšno početje pa je težko odkriti. Zato je pogosto še slabše kot debelo laganje.

Včasih nočemo prizadeti čustva bližnjih in marsikaj zamolčimo. Ni nujno, da smo ravnali napak. Hudo pa je, če otroci opazijo, da se jim starši hočejo predstaviti v lepši luči,

kot v resnici so. Otroci tako vedo, da očka in mamica kadita marihuano, da sta se prejšnji večer prepirala, da ne marata starih staršev, da je mamica živčna in da očku denarno ne gre dobro.

In posledica ni obvarovanje otrok pred resnico, ampak prikrajšanje zanjo. Otroci so prikrajšani za vedenje, ki bi si ga lahko pridobili o denarnih zadevah, mamilih, spolnosti, zakonu, svojih starših, starih starših in o ljudeh nasploh.

Tudi v poslovnem svetu in politiki je včasih potrebno obdržati svoje mnenje zase, če hočemo ohraniti svojo moč. Če bi vedno povedali, kaj mislimo, bi večina predstojnikov menila, da smo neposlušni in s tem ogrozimo delovno organizacijo. Seveda lahko na tak način kaj hitro izgubimo svojo istovetnost in celovitost.

Pot, ki jo ubira uspešen poslovnež, je izjemno ozka in le redki so, ki jo uspešno končajo.

Velikokrat moramo v vsakdanjem življenju zamolčati svoje mnenje, čustva in misli. Kaj naj storimo, da ostanemo zavezani resnici?

● Prvič, nikoli ne lažimo.

● Drugič, imejmo pred očmi, da pomeni prikrivanje resnice možno laž. V vsakemu primeru posebej se moramo odločiti pošteno.

● Tretjič, nikoli ne prikrivajmo resnice zaradi osebnih koristi. Pred očmi imejmo vedno pravico drugega.

Vse to zahteva veliko obvladanja samega sebe. Večina ljudi si izbere pot delnega poštenja. To je lažja pot.

Drugi spet nikoli ne lažejo, nikoli ne prikrivajo resnice. So mirni, saj vedo, da niso nič prispevali k splošni zmedi sveta. Niso obremenjeni s skrivanjem svojega jedra pred ljudmi. Ni se jim treba skrivati v senci. Ni se jim treba izmišljati novih laži, da bi prikrili stare. Ni jim treba zabrisovati sledov svojih dejanj ali vzdrževati mask. Za odkritosrčnost je potrebno manj moči kot za prikrivanje.

Bolj ko je kdo odkritosrčen, laže ostane odkritosrčen, in več kot je nekdo natvezil laži, bolj mora znova lagati.

oče ne moli

Lepo je, če otrok doživi, da tudi oče moli. Sicer bo menil, da je molitev obvezna samo za mame in za majhne otroke. Pa morda še za babice.

Drugošolček je nekega dne pri kosilu presenetil očeta s temle vprašanjem:

„Povej mi no, očka, ali ti sploh moliš?“

„Ti imaš pa res pametna vprašanja!“

„Še nikoli te nisem videl moliti. Ali ne moliš?“

„Za svoje stvari se brigaj! Kaj jaz delam, ni nikomur nič mar!“

Fantek umolkne in se zamisli.

Negotovost, strah, skrb, potrlost.

Zaupanje v očeta, še bolj pa v molitev, je bilo skrhamo.

Starši naj bi prihranili otrokom

take prizore. Otrok odrašča in mora prestatu mnogo dvomov in pretresov. Zakaj bi mu delali srce še težje?

Kam pa naj gre? Kje si naj zgradi trdni temelj? Na koga naj se sklicuje, če sta oče in mati v tako pomembni stvari, kot je vprašanje o Bogu, različnih pogledov?

Morda se bo otrok prezgodaj odvrnil od svojih staršev. Niso mu bili smerokazi, ker sami niso sledili nobeni smeri. Poskušal bo poiskati in ubrali svojo pot, še preden bo za to zrel.

V trenutku, ko mož in žena postaneta oče in mati, si morata ponovno postaviti vprašanje o Bogu. Svojim otrokom morata razhoditi in utreti gotovo pot. Skupna molitev jima pri tem pomaga. Z njo, in še posebej z očetovim in materinim zgledom, bo pridobil otrok trden temelj za samostojno življenje.

nezvestoba trka na vrata

Poročena žena pripoveduje svojo zgodbo:

Poročila sva se iz ljubezni. Komaj sem čakala, da bom živela ob svojem možu. Nisem se zadovoljila s tem, da preživim z njim le kakšno uro na dan. Zato sem skrajšala čas zaroke. Bilo je manj kot šest mesecev.

Prva leta zakona so bila čudovita, tudi po rojstvu prvega otro-

ka. Potem sta prišla še dva. Vedno več dela in skrbi. Vdala sem se v to, da se ne morem več posvečati možu.

Sprva je bilo pomanjkanje časa.

Potem nerazpoloženje:

„Veš kaj, danes ne morem iti s teboj ven, najprej moram oprati plenice.“

Nato se je začelo zapletati:

„Nocoj sem preveč utrujena. Grem spat. Ti kar glej film!“

Stvar se je poglobila:

„Bolje je, da greš zvečer sam na obisk k prijateljem . . .“

Lepega dne je izbruhnulo.

Zaradi pretirane ljubezni do otrok, zaradi utrujenosti sem se možu odtujila. Čutil se je nerazumljenega, zapostavljenega, „prevaranega“.

In varati je začel tudi on.

— — —
Iskrena izpoved. Ali ni morda preveč samokritična? Res je, da žena ne bi smela zanemarjati moža na račun otrok. Kaj pa mož? Je ravnal odgovorno, ko je vse breme vzgoje otrok prepustil ženi?

Zakon lahko uspeva le, če so bremena enakomerno porazdeljena, če najdeta zakonca drug za drugega dovolj časa.

oglasi

● **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobitte pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PALGO I.

● **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48 K. DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt,

Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● Če potujete po Sloveniji, Vas pričakuje v vinorodnih Halozah nova „Gostilna Kolednik“, Medribnik 14, 62282 Cirkulane-Ptuj, tel. 062 / 79 10 93.

● Vzajem konja v oskrbo. Na voljo so boks (3 x 3 m), tekališče, pašnik in peščeni jahalni prostor. — Mira Grandovšek, Gradiška 412, Spodnja Kungolta pri Mariboru, tel. 07 11 / 22 08 55 (Stuttgart).

● V Kočevju PRODRAM novo hišo s sadovnjakom. — Tel. YU-061 85 20 53 Vukojevič, ali tel. D-07158 / 63 6 51 Žertuš.

● PRODRAM atrijsko hišo (telefon, plinsko ogrevanje, kabelska TV) z garažo v mirnem delu Ljubljane. — Adolf Pemič, 61000 Ljubljana, Tobačna 2/b, tel. 061 / 22 65 79, po 20. uri.

● V Mariboru (Tezenska dobrava), PRODRAM dvostanovanjsko hišo z lepim vrtom in garažo. V hiši centralna kurja-

va, telefon in trofazni tok. Lokacija izredno lepa, hiša takoj vseljiva, cena ugodna. — Informacije po telefonu: 0 71 61 / 89 4 71 ob večernih urah.

● V Žalcu, 10 km od Celja v smeri Savinjske dolina, RPODAM 22 let staro visokopritlično hišo s 120 m² stanovanjske površine, sadni in zelenjavni vrt, centralno ogrevanje, telefon in garaža. Cena zelo ugodna. — Informacije po telefonu: 063 / 71 48 60 v Žalcu, ali pisмено: Maria Jürgen, 8028 Taufkirchen, Lindenring 15/III, BRD.

● PRODRAM parcelo (1000 m²) z lokacijskim in gradbenim dovoljenjem v Predstrugi, občina Grosuplje. — Tel. ZRN 089 / 50 91 64.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem sele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

---

za en smehljajček

Neki mož je rekel de Gaullu:
„Moji prijatelji niso zadovoljni z
vašo politiko.“

„Izberite si druge,“ mu je ta
odvrnil.

o

Pepe si da narediti obleko po
meri. Račun je zelo zasoljen.

Ko pride domov, žena ugotovi, da
se mu dela na desni rami guba, in
ga pošlje nazaj h krojaču, da bo
gubo popravil.

„Najbrž ste pri merjenju narobe
stali,“ pravi krojač. „Desno ramo
malo spustite, pa bo guba izginila.“
Pepe to stori in guba izgine.

Ko pride domov, žena ugotovi, da
na desni rami res ni več gube, je
pa zato še večja na levi rami. Pošlje
ga nazaj h krojaču.

„Najbrž ste pri merjenju narobe
stali,“ pravi krojač. „Desno ramo
malo spustite, levo pa pomaknite
malo naprej, pa bo guba izginila.“
Pepe to stori in gubi izgine.

Ko pride domov, žena ugotovi, da
gub na ramah res ni več, da je pa
zato po celem hrbtu. In Pepe mora
nazaj h krojaču.

„Najbrž ste pri merjenju narobe

stali,“ pravi krojač. „Premaknite
levo ramo niže, desno malo naprej,
pa še malo se pripognite, pa bo
guba izginila.“ Pepe to stori in gube
na hrbtu ni več.

Ko gre domov, zasliši za hrbtom,
ko reče neki fant drugemu: „Poglej
tega kriplja, kako je pokvečen.
Ampak krojača ima pa odličnega.“

o

Fantek pride h glasbenemu po-
uku in odpre škatlo za violino. Na-
mesto violine je v škatli brzostrelka.

„Kaj pa to pomeni?“ zarohni
učitelj.

„To pomeni, da je oče zdajle v
banki z violino.“

o

„Ko vidim, da leži vse naokrog
razmetano, bi začel kar najrajši po-
spravljati.“

„Zakaj pa ne začneš?“

„Zadnji hip se še nekako
obvladam.“

o

„S plačo sem nezadovoljen.
Obredel sem že vse poti, pa vse
zaman.“

„Poskusi s stavko!“

„Saj sem že, pa ni nihče opazil.“

o

„Kaj delaš?“

„Nič.“

„Pa gre?“

„Še kar, le konkurenca je huda.“

o

„Gospod doktor, potreboval bi
potrdilo, da ne morem delati.“

**PREDLOG ZA SLOVENSKO
ZASTAVO V PRIHODNIH 45
LETIH: TRIBARVNICA Z VELI-
KO LUKNJO NA SREDI. TA
LUKNJA BI BILA ZGOVORNA
PODOBA TISTEGA, KAR NAM
JE PARTIJA V ZADNIH 45
LETIH PUSTILA.**

Naši prenovitelji („bivši“ ko-
munisti) naj bi se rajši imeno-
vali **PONOVITELJI**:

a) razred ponavljajo (repe-
tenti), ker so pri izpitu iz tega,
kako je treba narod voditi,
padli, in

b) ponavljajo iste napake,
kot so jih delali 45 let.

„Kaj vam pa manjka?“

„Potrdilo.“

o

Šef zaloti uslužbenca, da za pi-
salno mizo spi. Zbudi ga.

„Koliko časa ste pa vi pri nas?“

„Tri dni.“

„No, ste se pa hitro vživeli.“

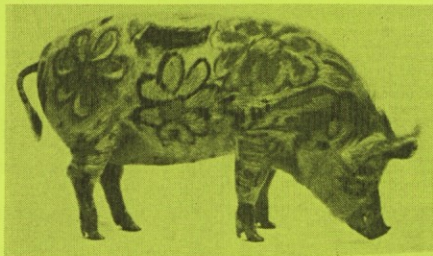
o

Direktor razlaga delavcem: „V
kratkem bomo dobili nove stroje.
Delali bodo elektronski možgani in
vse bo teklo samo od sebe. Mi
bomo morali samo ob sredah stro-
je naoljiti. Ali ima kdo kakšno
vprašanje?“

Eden izmed delavcev: „Ali vsako
sredo?“

Pujs ostane pujs, pa naj se še tako sfrizira.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVIČA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), YU-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)